YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kolmas jaosto)

30 päivänä syyskuuta 2003 *

Yhdistetyissä asioissa T-346/02 ja T-347/02,

Cableuropa, SA, kotipaikka Madrid (Espanja),

Región de Murcia de Cable, SA, kotipaikka Murcia (Espanja),

Valencia de Cable, SA, kotipaikka Madrid,

Mediterránea Sur Sistemas de Cable, SA, kotipaikka Alicante (Espanja),

Mediterránea Norte Sistemas de Cable, SA, kotipaikka Castellón (Espanja),

edustajinaan asianajajat L. Castresana Sánchez ja G. Samaniego Bordiu, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina asiassa T-346/02,

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

Aunacable, SA, kotipaikka Madrid, edustajinaan asianajajat A. Creus Carreras ja N. Lacalle Mangas,

Sociedad Operadora de Telecomunicaciones de Castilla y León (Retecal), SA, kotipaikka Boecilli (Espanja),

Euskaltel, SA, kotipaikka Zamudio-Bizkaia (Espanja),

Telecable de Avilés, SA, kotipaikka Avilés (Espanja),

Telecable de Oviedo, SA, kotipaikka Oviedo (Espanja),

Telecable de Gijón, SA, kotipaikka Gijón (Espanja),

R Cable y Telecomunicaciones Galicia, SA, kotipaikka La Coruña (Espanja),

Tenaria, SA, kotipaikka Cordovilla (Espanja),

edustajanaan asianajaja J. Jiménez Laiglesia,

kantajina asiassa T-347/02,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään F. Castillo de la Torre, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

jota tukevat

Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään L. Fraguas Gadea, prosessiosoite Luxemburgissa,

Sogecable, SA, kotipaikka Madrid, edustajinaan asianajajat S. Martínez Lage ja H. Brokelmann,

DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA (Vía Digital), kotipaikka Madrid,

ja

Telefónica de Contenidos, SAU, kotipaikka Madrid,

edustajinaan asianajajat M. Merola ja S. Moreno Sánchez,

väliintulijoina,

joissa kantajat vaativat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan 14.8.2002 tehdyn komission päätöksen, jolla siirretään DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA:n (Vía Digital) ja Sogecable, SA:n yhdistämiseen tähtäävä yrityskeskittymä Espanjan kilpailuviranomaisten käsiteltäväksi yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 9 artiklan mukaisesti (asia COMP/M.2845 — Sogecable/Canalsatélite Digital/Vía Digital),

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja K. Lenaerts sekä tuomarit J. Azizi ja M. Jaeger,

kirjaaja: johtava hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 11.6.2003 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 4064/89 (EYVL L 395, s. 1), sellaisena kuin se on oikaistuna (EYVL 1990, L 257, s. 13) ja muutettuna 30.6.1997 annetulla neuvoston asetuksella N:o 1310/97 (EYVL L 180, s. 1) (jäljempänä asetus N:o 4046/89), säädetään järjestelmästä, jonka mukaisesti komissio valvoo yrityskeskittymiä, jotka ovat asetuksen N:o 4064/89 1 artiklan 2 ja 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla "yhteisönlaajuisia".

2 Komissio voi asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan nojalla siirtää keskittymän tutkimisen jäsenvaltioille. Tässä säännöksessä säädetään erityisesti seuraavaa:

"1. Komissio voi päätöksellä, joka annetaan viipymättä tiedoksi keskittymään osallistuville yrityksille ja muiden jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, seuraavin edellytyksin siirtää ilmoitettua keskittymää koskevan asian asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi.

2. Jäsenvaltio voi kolmen viikon kuluessa jäljennöksen ilmoituksesta saatuaan ilmoittaa komissiolle, joka puolestaan ilmoittaa keskittymään osallistuneille yrityksille, että

a) keskittymä uhkaa luoda sellaisen määräävän aseman tai vahvistaa sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyy kaikki erillisten markkinoiden tunnusmerkit täyttävillä kyseessä olevan jäsenvaltion markkinoilla,

tai

b) keskittymä vaikuttaa kilpailuun kaikki erillisten markkinoiden tunnusmerkit täyttävillä kyseisen jäsenvaltion markkinoilla, jotka eivät muodosta merkittävää osaa yhteismarkkinoista.

3. Jos komissio katsoo kyseessä olevien tavaroiden tai palvelujen markkinat ja 7 kohdassa tarkoitetut maantieteelliset viitemarkkinat huomioon ottaen, että sellaiset erilliset markkinat ja sellainen uhka ovat olemassa:

a) se käsittelee itse tapauksen säilyttääkseen tehokkaan kilpailun kyseessä olevilla markkinoilla tai palauttaakseen sen; taikka

b) se siirtää koko tapauksen tai osan siitä kyseessä olevan jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi niin, että sovelletaan jäsenvaltion kansallista kilpailulainsäädäntöä.

Jos komissio kuitenkin katsoo, että tällaisia erillisiä markkinoita tai tällaista uhkaa ei ole olemassa, se tekee asiassa kyseessä olevalle jäsenvaltiolle osoitetun päätöksen.

Tapauksissa, joissa jäsenvaltio ilmoittaa komissiolle, että keskittymä vaikuttaa sen alueella oleviin erillisiin markkinoihin, jotka eivät ole merkittävä osa yhteismarkkinoita, komissio siirtää erillisiin markkinoihin liittyvän tapauksen tai osan siitä jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi, jos se katsoo keskittymän vaikuttavan tällaisiin erillisiin markkinoihin.

— —

7. Maantieteelliset viitemarkkinat muodostuvat alueista, joilla kyseessä olevat yritykset toimivat tuotteiden tai palvelujen tarjoajina tai hankkivat niitä ja joilla kilpailun edellytykset ovat riittävän yhdenmukaisia ja jotka erottuvat läheisistä

alueista erityisesti siinä, että kilpailun edellytykset ovat niillä huomattavan erilaiset. Tässä arvioinnissa olisi erityisesti otettava huomioon kyseessä olevien tuotteiden tai palvelujen luonne ja ominaisuudet, markkinoillepääsyn esteet, kuluttajien valinnat, merkittävät erot yritysten markkinaosuuksissa kysymyksessä olevan ja läheisten alueiden välillä sekä olennaiset hintaerot.

8. Tämän artiklan säännöksiä sovellettaessa kyseessä olevat jäsenvaltiot voivat toteuttaa ainoastaan toimenpiteitä, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä tehokkaan kilpailun turvaamiseksi kyseessä olevilla markkinoilla tai sen palauttamiseksi.

— — ."

Keskittymään osallistuvat yritykset

3 Cableuropa, SA (jäljempänä Cableuropa), eli merkittävin kantaja asiassa T-346/02, on muun muassa Espanjan maksutelevisiomarkkinoilla toimiva kaapelioperaattori, jolla on muiden asiassa kantajina olevien ja niin ikään Espanjassa toimivien kaapelioperaattorien eli Región de Murcia de Cable, SA:n, Valencia de Cable, SA:n, Mediterránea Sur Sistemas de Cable, SA:n ja Mediterránea Norte Sistemas de Cable, SA:n osake-enemmistö.

4 Aunacable, SAU (jäljempänä Aunacable), eli merkittävin kantaja asiassa T-347/02, on konserni, johon kuuluu viisi Espanjassa toimivaa kaapelioperaattoria, nimittäin Able Aragonissa, Canarias Telecom Kanariansaarilla, Mad-

ritel Madridissa, Menta Kataloniassa ja Supercable suurimmassa osassa Andalusiaa. Muut kantajat tässä asiassa ovat paikallisia kaapelioperaattoreita (jäljempänä paikalliset kaapelioperaattorit), jotka nekin toimivat Espanjassa.

5 Sogecable, SA (jäljempänä Sogecable) on osakeyhtiö, jonka pääasiallisena toimialana on hallinnoida maksullista analogista televisiokanavaa (Canal+) ja harjoittaa sillä toimintaa Espanjan markkinoilla. Sogecablella on myös satelliittivälitteisen digitaalitelevision järjestelmäalusta Canalsatélite Digital, josta sen määräysvallassa on 83,25 prosenttia. Sen toimialaan kuuluvat myös teknisten palvelujen tarjoaminen ja tilauspalvelun hallinnointi, ohjelmakanavien tuottaminen ja myynti, elokuvien tuottaminen, jakelu ja esittäminen sekä urheilulähetysoikeuksien hankkiminen ja myynti. Sogecable on Canal+:n ja Canalsatélite Digitalin kautta Espanjan suurin maksutelevisio-operaattori.

6 Promotora de Informaciones, SA:n (jäljempänä Prisa) ja Groupe Canal+, SA:n (jäljempänä Groupe Canal+) osakkeenomistajien 28.6.1999 tekemän ja vuonna 2002 uusiman sopimuksen mukaisesti Sogecable on näiden kahden yhtiön yhteisessä määräysvallassa. Niillä on kummallakin 21,27 prosenttia osakkeista, kun taas muut osakkeet ovat useiden vähemmistöosakkeenomistajien hallussa ja myyty pörssissä. Prisa on espanjalainen media-alan konserni, jonka intressit liittyvät lehdistöön, kustannusalaan, radioon ja maksulliseen televisioon. Groupe Canal+ valvoo Vivendi Universal -konsernin (jäljempänä Vivendi) Euroopan elokuva- ja televisio-osastoa. Vivendin toiminta ulottuu musiikin, television ja elokuvan, televiestinnän, Internetin, kustantamisen ja ympäristön aloille.

7 DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA (jäljempänä Vía Digital) hallinnoi digitaalitelevision järjestelmäalustaa ja harjoittaa sillä toimintaa Espanjan markkinoilla. Se myös tuottaa, ostaa, myy, jälleentuottaa, jakelee ja esittää kaikenlaisia audiovisuaalisia teoksia. Se on Espanjan toiseksi suurin monikanavaisen maksutelevision operaattori.

8 Vía Digital on Telefónica de Contenidos, SAU:n (jäljempänä Telefónica de Contenidos), jonka toiminimenä oli 23.10.2002 asti Grupo Admira Media, SA (jäljempänä Admira), määräysvallassa. Espanjankielisen maailman suurimman teleoperaattorin Telefónica, SA:n (jäljempänä Telefónica) kokonaan omistamana tytäryhtiönä Telefónica de Contenidos yhdistää ja hallinnoi Telefónican osakkuuksia Espanjan ja Latinalaisen Amerikan audiovisuaalisten palvelujen markkinoilla.

Asian perustana olevat tosiseikat

9 Komissio sai 3.7.2002 asetuksen N:o 4064/89 mukaisen ilmoituksen Sogecablen ja Admiran välillä 8.5.2002 tehdystä sopimuksesta, joka koski Vía Digitalin ja Sogecablen yhdistämistä osakkeita vaihtamalla. Sopimuksen mukaan Sogecable hankkii Admiran välillisen osakkuuden Audiovisual Sport, SL:stä (jäljempänä AVS), jonka kautta Sogecablella ja Telefónicalla on määräysvalta Espanjan jalkapalloliigan ensimmäisen ja toisen divisioonan jalkapallo-otteluiden, muiden kilpailujen, kuten UEFA:n Mestareiden liigan ja FIFA:n maailmanmestaruuskisojen sekä muiden urheilutapahtumien lähetysoikeuksiin.

10 Komissiolle ilmoitetun sopimuksen mukaan Sogecable pysyy Prisan ja Groupe Canal+:n yhteisessä määräysvallassa.

11 Komissio julkaisi 12.7.2002 Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä asetuksen N:o 4064/89 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti tiedon ilmoituksesta asiassa COMP/M.2845 (Sogecable/Canalsatélite Digital/Vía Digital) ja kehotti asianomaisia kolmansia osapuolia esittämään sille mahdolliset suunniteltua keskittymää koskevat huomautuksensa.

12 Samana päivänä Espanjan hallitus pyysi komissiota asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti siirtämään asian kansallisten viranomaistensa käsiteltäväksi sillä perusteella, että keskittymä uhkasi luoda määräävän markkina-aseman, joka vaikuttaisi kilpailuun useilla Espanjan markkinoilla.

13 Komissio osoitti 18.7.2002 asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan mukaisen tietojensaantipyynnön ONO:lle (ks. jäljempänä 72 kohta), Aunacablelle ja paikallisille kaapelioperaattoreille. Keskittymään osallistuvat yritykset vastasivat pyyntöön 23.7.2002 (ONO), 26.7.2002 (paikalliset kaapelioperaattorit) ja 31.7.2002 (Aunacable) päivätyillä kirjeillään.

14 Espanjan hallitus täydensi asian käsittelyn siirtämistä koskevaa pyyntöään 23.7.2002 toimittamalla komissiolle tarkistetun asiakirjan.

Riidanalainen päätös

15 Komissio siirsi asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan nojalla asian COMP/M.2845 (Sogecable/Canalsatélite Digital/Vía Digital) 14.8.2002 tekemällään päätöksellä Espanjan kuningaskunnan toimivaltaisille viranomaisille (jäljempänä riidanalainen päätös).

16 Riidanalaisessa päätöksessä erotetaan eri tuote- ja palvelumarkkinat, joihin keskittymä vaikuttaa. Kyse on maksutelevisiomarkkinoista ja tuotantoketjun alkupään markkinoista, eli elokuvien, urheiluoikeuksien ja muiden sisältöjen lähetysoikeuksien markkinoista sekä televiestintämarkkinoista.

17 Riidanalaisen päätöksen mukaan kaikki relevantit tuotemarkkinat ovat laajuudeltaan kansallisia.

18 Maksutelevisiomarkkinoiden osalta riidanalaisessa päätöksessä todetaan seuraavaa (17 perustelukappale):

"Komissio on aina katsonut, että maksutelevisiomarkkinoita rajoittavat kielelliset tai kansalliset rajat. Vaikka tietyt markkinoiden osat, kuten urheilukanava Eurosport, toimittavat lähetyksiä Euroopan tasolla, televisiotoimintaa harjoitetaan ennen kaikkea kansallisilla markkinoilla erityisesti erilaisen kansallisen lainsäädännön, kielimuurien, kulttuuritekijöiden ja eri valtioiden erilaisten kilpailuedellytysten (esimerkiksi kaapelitelevisiomarkkinoiden rakenne) vuoksi. Espanjan tapauksessa markkinat ovat maantieteelliseltä laajuudeltaan kielen ja lainsäädännön vuoksi kansallisia. Espanjan markkinat muodostavat siten maantieteelliset viitemarkkinat; niillä on kaikki keskittymäasetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja 7 kohdassa tarkoitetut erillisten markkinoiden tunnusmerkit."

19 Maksutelevisiomarkkinoiden tuotantoketjun alkupään markkinoiden osalta riidanalaisessa päätöksessä selostetaan aluksi, että "tärkeimmät sisällöt, jotka saavat katsojat valitsemaan maksutelevision palvelut Espanjassa, ovat elokuvateattereissa suurimmat katsojaluvut saavuttaneiden elokuvien ensiesitykset (jotka ovat yleensä Hollywoodin studioissa tuotettuja elokuvia tai suuren budjetin amerikkalaisia elokuvia), ja jalkapallo-ottelut, joihin osallistuvat espanjalaiset joukkueet, etenkin Espanjan liigan ottelut" (21 perustelukappale).

20 Elokuvien lähetysoikeuksia koskevien markkinoiden kansallista laajuutta selostetaan seuraavasti:

"Elokuvien lähetysoikeudet luovutetaan yleensä yksinoikeudella eri kausille kielellisin perustein ja tietyille levitysalueille. Espanjassa levitysoikeudet rajoittuvat Espanjan alueelle; maantieteelliset markkinat, jotka vastaavat elokuvaoikeuksia, ovat kansalliset. Espanjan markkinat muodostavat siis maantieteelliset viitemarkkinat, jotka täyttävät kaikki keskittymäasetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja 7 kohdassa tarkoitetut erillisten markkinoiden tunnusmerkit" (riidanalaisen päätöksen 26 perustelukappale).

21 Urheilutapahtumien lähetysoikeuksien osalta riidanalaisessa päätöksessä (40—42 perustelukappale) erotaan ensinnäkin niiden jalkapallotapahtumien, joihin espanjalaiset joukkueet osallistuvat, lähetysoikeuksia koskevat markkinat, ja todetaan seuraavaa:

"40. Sekä Espanjan liigan ja cupin ottelujen lähetysoikeuksien että Mestareiden liigan ja UEFA Cupin otteluja koskevien oikeuksien myynti on annettu espanjalaisille televisio-operaattoreille. Espanjan liigan ja cupin osalta Espanjan jalkapalloseurat ovat myyneet erikseen oikeutensa Telefónicalle, Sogecablelle, TV3:lle ja AVS:lle vuoteen — — asti, lukuun ottamatta Copa del Reyn loppuottelua. Mestareiden liigan ja UEFA Cupin lisenssit on myönnetty kunkin maan operaattoreille, sillä kulttuurisyistä ottelujen kysyntä vaihtelee eri maissa. UEFA on myynyt Mestareiden liigan oikeudet Televisión Españolalle (TVE) vuoteen — — asti.

41. Tukku- ja vähittäismyyntimarkkinat ovat niin ikään kansalliset, sillä oikeuksia käytetään lähinnä Espanjassa. Espanjan liigan ja cupin osalta ope-

raattorit ovat luovuttaneet oikeudet otteluihin AVS:lle, joka on myöhemmin myöntänyt lisenssejä eri maksutelevisioille ja ilmaislähetysoperaattoreille ottelujen lähettämistä varten. TVE, joka on siis edellä todetulla tavalla hankkinut UEFA:n Mestareiden liigan ottelujen lähetysoikeudet vuoteen — — asti, on myöntänyt lisenssejä Vía Digitalille, oikeuksien käyttämiseksi maksutelevisiossa vuoteen — — asti. Myöhemmin Vía Digital on myöntänyt lisenssin ilman yksinoikeutta Sogecablelle näiden oikeuksien käyttämiseksi.

42. Espanjan markkinat muodostavat näin ollen maantieteelliset viitemarkkinat, jotka täyttävät kaikki keskittymäasetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja 7 kohdassa tarkoitetut erillisten markkinoiden tunnusmerkit."

22 Muiden urheilutapahtumien ja muiden yksinoikeuksien kohteena olevien tapahtumien lähetysoikeuksien osalta komissio korostaa, että markkinat ovat kieli- ja kulttuurisyistä kansalliset (riidanalaisen päätöksen 57 perustelukappale).

23 Maksutelevisiomarkkinoiden tuotantoketjun aikaisempaan vaiheeseen kuuluvista markkinoista eli muiden sisältöjen lähetysoikeuksien markkinoista riidanalaisessa päätöksessä todetaan seuraavaa (63 perustelukappale):

"Komissio on aikaisemmissa päätöksissä täsmentänyt, että ohjelmakanavat muodostavat erilliset tuotemarkkinat, jotka ovat laajuudeltaan kansallisia. Yleensä ohjelmakanavia markkinoidaan. Espanjan tapauksessa ohjelmakanavien maantieteellisesti kansallinen laajuus on vahvistettu, sillä lähetykset toimitetaan Espanjan alueella. Espanjan markkinat muodostavat siten maantieteelliset viitemarkkinat, jotka täyttävät kaikki keskittymäasetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja 7 kohdassa tarkoitetut erillisten markkinoiden tunnusmerkit."

24 Televiestintämarkkinoiden maantieteellisestä laajuudesta riidanalaisessa päätöksessä todetaan seuraavaa (80 ja 82 perustelukappale):

"a) Internet-yhteyttä koskevat markkinat

80. — — komissio on aikaisemmissa päätöksissä — — katsonut, että Internet-yhteyden toimittaminen vähittäismyynnissä kuluttajille joko laajakaista- tai kapeakaistayhteytenä vastaa laajuudeltaan olennaisesti kansallisia markkinoita sekä teknisin perustein (esimerkiksi tarve saada tilaajayhteys ja paikallisia/ ilmaisia puhelinnumeroita lähimmästä liityntäpisteestä (POP)) että lainsäädännöllisin perustein (erilainen kansallinen lainsäädäntö). Espanjan markkinat muodostavat näin ollen maantieteelliset viitemarkkinat, jotka täyttävät kaikki keskittymäasetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja 7 kohdassa tarkoitetut erillisten markkinoiden tunnusmerkit.

b) Kiinteän puhelinyhteyden markkinat ja muut televiestintämarkkinat

— —

82. Komission aikaisemmissa päätöksissä omaksuma käytäntö vahvistaa, että edellisessä jaksossa luetellut televiestintämarkkinat ovat pääasiallisesti kansallisia (kansalliset infrastruktuurit, yksinomaan kansallinen palveluntarjonta, operaattorien lupia koskevat edellytykset, matkapuhelinverkkojen käytettävissä olo, roaming-maksut jne.). Espanjan markkinat muodostavat näin ollen maantieteelliset viitemarkkinat, jotka täyttävät kaikki keskittymäasetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa ja 7 kohdassa tarkoitetut erillisten markkinoiden tunnusmerkit."

25 Komissio toteaa, että keskittymä uhkaa luoda määräävän markkina-aseman tai vahvistaa sitä kaikilla markkinoilla ja että sen seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyisi Espanjan markkinoilla (riidanalaisen päätöksen 20, 29, 51, 55, 61, 68 ja 109 perustelukappale).

26 Komissio esittää tämän jälkeen riidanalaisessa päätöksessä seuraavat yleiset päätelmät (118—121 perustelukappale):

"Johtopäätös

118. Koska Espanjan kuningaskunta on merkittävä osa yhteismarkkinoita, komissiolla on keskittymäasetuksen 9 artiklan 3 kohdan mukaisesti laaja harkintavalta päättäessään, siirtääkö se keskittymää koskevan asian Espanjan kansallisten viranomaisten käsiteltäväksi kansallisen lainsäädännön soveltamiseksi.

119. Keskittymä uhkaa luoda määräävän markkina-aseman tai vahvistaa sitä laajuudeltaan pelkästään kansallisilla markkinoilla Espanjan kuningaskunnassa.

120. Espanjan kansallisilla viranomaisilla on riittävät keinot ja mahdollisuudet suorittaa perusteellinen keskittymää koskeva tutkimus ottaen huomioon erityisesti niiden markkinoiden kansallisen luonteen, joilla keskittymä uhkaa luoda määräävän markkina-aseman tai vahvistaa sitä.

121. Komissio on tarkistanut, että keskittymäasetuksen 9 artiklassa asetetut edellytykset asian käsittelyn siirtämiseksi kansallisille viranomaisille täyttyvät

esillä olevassa asiassa, ja katsoo näin ollen asetukseen perustuvaa harkintavaltaansa käyttäen, että on tarkoituksenmukaista vastata myöntävästi Espanjan viranomaisten pyyntöön ja siirtää asia niiden käsiteltäväksi Espanjan kilpailulainsäädännön soveltamiseksi."

27 Komissio antoi 18.9.2002 riidanalaisen päätöksen tiedoksi kantajille asiassa T-347/02. Seuraavana päivänä riidanalainen päätös annettiin tiedoksi ONO:lle.

28 Espanjan hallitus antoi Consejo de Ministrosin (valtioneuvosto) 29.11.2002 tekemillä kahdella päätöksellä luvan kyseessä olevalle keskittymälle asettaen sille eri edellytyksiä.

Asian käsittelyn vaiheet

29 Kantajat nostivat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 22.11.2002 toimittamillaan kannekirjelmillä esillä olevat kanteet, jotka kirjattiin numeroilla T-346/02 ja T-347/02.

30 Molempien asioiden kantajat esittivät samana päivänä toimittamillaan asiakirjoilla hakemuksen asian ratkaisemiseksi nopeutetussa menettelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 a artiklan mukaisesti. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmas jaosto, jolle molemmat asiat annettiin, päätti 16.12.2002 hyväksyä hakemuksen.

31 Komissio toimitti molemmissa asioissa vastineensa 22.1.2003.

32 Espanjan kuningaskunta toimitti 19.2.2003 ja Sogecable, Vía Digital ja Teléfonica de Contenidos toimittivat 4.3.2003 väliintulohakemukset, joissa ne pyysivät saada osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen molemmissa asioissa komission vaatimuksia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kolmannen jaoston puheenjohtaja hyväksyi hakemukset 19.3.2003 ja 10.4.2003 antamillaan määräyksillä. Väliintulijoita kehotettiin esittämään huomautuksensa istunnossa.

33 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn ja kehotti työjärjestyksen 64 artiklan mukaisina prosessinjohtotoimenpiteinä asianosaisia vastaamaan tiettyihin kirjallisiin kysymyksiin ja toimittamaan tiettyjä asiakirjoja. Asianosaiset noudattivat näitä kehotuksia asetetuissa määräajoissa.

34 Asianosaisten suulliset lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suullisiin kysymyksiin kuultiin 11.6.2003 pidetyssä istunnossa. Kantajien pyynnöstä asian T-346/02 oikeudenkäyntiasiakirjoihin liitettiin yksi asiakirja.

35 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (kolmas jaosto) päätti yhdistää nämä kaksi asiaa tuomion antamista varten sen jälkeen, kun asianosaisia oli kuultu tästä istunnossa.

Asianosaisten vaatimukset

36 Kantajat asiassa T-346/02 vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— toteaa, että kukin osapuoli vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

37 Kantajat asiassa T-347/02 vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— ottaa kanteen tutkittavaksi ja hyväksyy sen

— kumoaa riidanalaisen päätöksen

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

38 Komissio vaatii molemmissa asioissa väliintulijoiden tukemana, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteet tutkimatta

— toissijaisesti hylkää kanteet perusteettomina

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten lausumat

39 Komissio korostaa väliintulijoiden tukemana, että riidanalainen päätös on osoitettu ainoastaan Espanjan kuningaskunnalle, joten koska kantajat eivät ole sen adressaatteja, niiden on osoitettava, että päätös koskee niitä suoraan ja erikseen EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaisesti. Riidanalainen päätös ei kuitenkaan koske kantajia suoraan eikä erikseen.

40 Komissio väittää ensinnäkin, että riidanalaisen päätöksen sisältöisessä päätöksessä ei oteta millään tavoin kantaa lopulliseen päätökseen, jonka kansalliset viranomaiset tekevät keskittymän osalta. Koska kyseinen valtio tekee myöhemmin itsenäisen päätöksen, riidanalaisen päätöksen ei voida katsoa koskevan suoraan kantajia. Komissio viittaa tältä osin asiassa T-3/93, Air France vastaan komissio, 24.3.1994 annettuun tuomioon (Kok. 1994, s. II-121, Kok. Ep. XV, s. II-1) ja asiassa T-96/92, CCE de la Société générale des grandes sources ym. vastaan komissio, 27.4.1995 annettuun tuomioon (Kok. 1995, s. II-1213, 40 kohta) sekä oikeuskäytäntöön, joka koskee yksityisten oikeussubjektien oikeutta riitauttaa valtiontukipäätöksiä (asia T-114/00, Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum v. komissio, tuomio 5.12.2002, Kok. 2002, s. II-5121, 73 kohta) ja direktiivejä (yhdistetyt asiat T-172/98 ja T-175/98—T-177/98, Salamander ym. v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 27.6.2000, Kok. 2000, s. II-2487, 70 kohta).

41 Komissio korostaa tässä yhteydessä, että edellä 40 kohdassa mainitussa asiassa Air France vastaan komissio riitautetussa päätöksessä ei ollut taattu kansallisen kilpailuoikeuden mukaista aineellista päätöstä keskittymästä. Päinvastoin kyseisessä asiassa riitautetussa päätöksessä oli annettu lupa suunnitellun keskittymän välittömälle toteuttamiselle ja evätty kolmansilta osapuolilta menettelylliset oikeudet. Nyt esillä olevassa asiassa riidanalaisessa päätöksessä ei anneta minkäänlaista lupaa keskittymälle. Päätöksessä vain siirretään toimivalta ottamatta kantaa kolmansien osapuolten menettelyllisiin oikeuksiin. Komissio viittaa asiassa C-198/91, Cook vastaan komissio, 19.5.1993 annettuun tuomioon (Kok. 1993, s. I-2487, Kok. Ep. XIV, s. I-211), asiassa C-225/91, Matra vastaan komissio, 15.6.1993 annettuun tuomioon (Kok. 1993, s. I-3203, Kok. Ep. XIV, s. I-233) ja asiassa C-70/97 P, Kruidvat vastaan komissio, 17.11.1998 annettuun tuomioon (Kok. 1998, s. I-7183) ja lisää, että kanteen tutkittavaksi ottamisen kannalta merkityksellisenä on pidettävä oikeutta tulla kuulluksi eikä erityisten menettelymääräysten noudattamista. Jollei oleteta, että jäsenvaltiot ja varsinkaan Espanjan kuningaskunta eivät noudata tätä perustavanlaatuista menettelyllistä taetta, on katsottava, että riidanalainen päätös ei koske suoraan kantajia. Missään tapauksessa kyseessä ei ole asiavaltuus, jonka sisältö riippuu sen valtion antamista menettelyllisistä takeista, jolle keskittymän tutkiminen on siirretty (ks. vastaavasti asia C-50/00 P, Unión de Pequeños Agricultores v. neuvosto, tuomio 25.7.2002, Kok. 2002, s. I-6677, 43 kohta). Jos kantajat katsovat, että Espanjan kilpailuviranomaiset eivät turvaa riittävästi niiden oikeutta tulla kuulluksi, ne voivat nostaa kanteen näiden viranomaisten tekemästä lopullisesta päätöksestä. Tarkastellessaan kantajien väitettä, jonka mukaan kolmansilla osapuolilla ei ole oikeutta suulliseen kontradiktoriseen menettelyyn Espanjan viranomaisissa, komissio huomauttaa, että asetuksessa N:o 4064/89 säädetyistä ilmoituksista, määräajoista ja kuulemisista 1 päivänä maaliskuuta 1988 annetun komission asetuksen (EY) N:o 447/98 (EYVL L 61, s. 1) 16 artiklan mukaan kolmansilla ei ole tällaista oikeutta myöskään komission hallinnollisessa menettelyssä. Kolmas osapuoli voi esittää suullisesti kantansa ainoastaan, mikäli komissio pitää sitä tarkoituksenmukaisena.

42 Nyt esillä olevat asiat poikkeavat komission mukaan täysin myös asiassa T-87/96, Assicurazioni Generali ja Unicredito vastaan komissio, 4.3.1999 annetusta tuomiosta (Kok. 1999, s. II-203). Viimeksi mainitussa asiassa komissio katsoi riidanalaisessa päätöksessä, että yhteisyrityksen perustaminen ei merkinnyt asetuksessa N:o 4064/89 tarkoitettua keskittymää. Kantajat edellä mainitussa asiassa Assicurazioni Generali ja Unicredito vastaan komissio olivat toimenpiteen osapuolia ja näin ollen riidanalaisen päätöksen adressaatteja. Komissio lisää, että vaikka osapuolilla on subjektiivinen oikeus siihen, että yhteisyrityksen perusta-

mista arvioidaan asetuksen N:o 4064/89 perusteella, kun asetuksen soveltamisedellytykset täyttyvät, niillä ei sitä vastoin ole minkäänlaista subjektiivista oikeutta siihen, että tietty viranomainen käsittelisi toimenpidettä, kun asian siirtämistä jäsenvaltion käsiteltäväksi koskevat edellytykset täyttyvät.

43 Asiassa T-347/02 komissio huomauttaa vielä, että asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 8 kohdan mukaan jäsenvaltio, jolle asian käsittely on siirretty, voi toteuttaa ainoastaan toimenpiteitä, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä tehokkaan kilpailun turvaamiseksi kyseessä olevilla markkinoilla tai sen palauttamiseksi. Se lisää, että jos kansallisten viranomaisten lopullinen päätös ei ole tämän säännöksen mukainen, kantajat voivat nostaa tästä päätöksestä kanteen, jossa ne vetoavat säännöksen rikkomiseen.

44 Toiseksi komissio väittää, että riidanalainen päätös ei myöskään koske kantajia erikseen. Pelkästään se, että henkilö osallistuu tavalla tai toisella päätöksen tekemistä edeltävään menettelyyn, ei riitä tämän henkilön yksilöimiseksi EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla, jollei tämän henkilön osallistuminen perustu yhteisön oikeudessa itsessään säädettyjen menettelyllisten takeiden noudattamiseen (asia T-60/96, Merck ym. v. komissio, tuomio 3.6.1997, Kok. 1997, s. II-849, 73 kohta ja asia T-109/97, Molkerei Großbraunshain ja Bene Nahrungsmittel v. komissio, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. II-3533, 68 kohta). Yksityisillä oikeussubjekteilla ei ole komission mukaan muodollisesti mitään asemaa asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan mukaisessa menettelyssä, sillä se on täysin komission ja pyynnön esittäneen jäsenvaltion välinen. Se, että kantajat ovat esittäneet hallinnollisen menettelyn aikana huomautuksia asian käsittelyn siirtämistä koskevasta pyynnöstä, ei siis merkitse sitä, että päätös koskisi niitä erikseen EY 230 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitetulla tavalla.

45 Asiassa T-346/02 komissio lisää vielä, että ONO:n toimittamien asiakirjojen perusteella ei saada selville kantajien ja ONO:n välistä yhteyttä. Ei ole myöskään mahdollista tietää, missä määrin ONO:n esittämät huomautukset keskittymän vaikutuksesta siihen ovat heijastaneet keskittymän vaikutusta kantajiin.

46 Molempien asioiden kantajat väittävät, että riidanalainen päätös koskee niitä suoraan ja erikseen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

47 On huomattava, että EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaan "luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi — — nostaa kanteen hänelle osoitetusta päätöksestä tai päätöksestä, joka siitä huolimatta, että se on annettu asetuksena tai toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä, koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen".

48 Riidanalaista päätöstä ei ole osoitettu kantajille, vaan komissio on osoittanut sen asian käsittelyn siirtämistä koskevan pyynnön asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan nojalla esittäneelle jäsenvaltiolle eli Espanjan kuningaskunnalle. Näissä olosuhteissa on tutkittava, koskeeko riidanalainen päätös kantajia suoraan ja erikseen.

Kysymys siitä, koskeeko riidanalainen päätös kantajia suoraan

49 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä ilmenee, että jotta yhteisön toimi koskisi suoraan luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, edellytetään, että sillä on välittömiä vaikutuksia tämän oikeusasemaan ja että sen toimeenpano on puhtaasti automaattista ja perustuu yksinomaan yhteisön lainsäädäntöön eikä edellytä välissä olevien sääntöjen soveltamista (asia C-386/96 P, Dreyfus v. komissio, tuomio 5.5.1998, Kok. 1998, s. I-2309, 43 kohta ja asia T-9/98, Mitteldeutsche Erdöl-Raffinerie v. komissio, tuomio 22.11.2001, Kok. 2001, s. II-3367, 47 kohta).

50 Näin on etenkin silloin kun niillä, joille yhteisön toimi on osoitettu, on vain teoreettinen mahdollisuus olla ryhtymättä tässä toimessa edellytettyihin toimenpiteisiin ja kun heidän tahdostaan ryhtyä sen mukaisiin toimenpiteisiin ei ole epäilystäkään (asia 11/82, Piraiki-Patraiki ym. v. komissio, tuomio 17.1.1985, Kok. 1985, s. 207, 8—10 kohta; edellä 49 kohdassa mainittu asia Dreyfus v. komissio, tuomion 44 kohta ja edellä 40 kohdassa mainittu asia Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum v. komissio, tuomion 73 kohta).

51 Nyt esillä olevassa asiassa on näin ollen tutkittava, voiko riidanalaisella päätöksellä olla välittömiä ja automaattisia oikeusvaikutuksia kantajiin, vai perustuvatko kyseiset vaikutukset sitä vastoin Espanjan kilpailuviranomaisten asian käsittelyn siirtämisen vuoksi tekemään päätökseen.

52 Komissio ei ole riidanalaisessa päätöksessä lausunut keskittymän soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, vaan se on siirtänyt keskittymän tutkinnan Espanjan kilpailuviranomaisille, jotka ovat pyytäneet tätä siirtämistä 12.7.2002. Asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan mukaan viimeksi mainittujen on tutkittava keskittymän vaikutukset kansallisen kilpailuoikeutensa perusteella. Tältä osin ainoat asetuksessa N:o 4064/89 Espanjan kilpailuviranomaisille asetetut velvollisuudet ovat 9 artiklan 6 kohdan mukainen velvollisuus ratkaista asia viimeistään neljän kuukauden kuluessa siitä, kun komissio on siirtänyt tapauksen niiden käsiteltäväksi, ja 9 artiklan 8 kohdan mukainen velvollisuus "toteuttaa ainoastaan toimenpiteitä, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä tehokkaan kilpailun turvaamiseksi kyseessä olevilla markkinoilla tai sen palauttamiseksi". Nämä velvollisuudet eivät kuitenkaan määritä täsmällisesti ja varmasti Espanjan kilpailuviranomaisten suorittaman tutkinnan aineellista lopputulosta, minkä vuoksi on katsottava, että riidanalainen päätös ei vaikuta suoraan kantajien kilpailuasemaan, vaan ainoastaan Espanjan kilpailuviranomaisten tekemällä lopullisella päätöksellä voi olla tällainen vaikutus.

53 Tämä ei kuitenkaan osoita, että riidanalainen päätös ei koskisi suoraan kantajia. Sitä, koskeeko yhteisön toimi suoraan kolmatta osapuolta, jolle toimea ei ole osoitettu, on arvioitava kyseisen toimen tarkoituksen perusteella. Riidanalaisen

päätöksen tarkoituksena ei ole lausua siirtämisen kohteena olevan keskittymän vaikutuksista relevanteille markkinoille, vaan siirtää vastuu tästä tutkinnasta kansallisille viranomaisille, jotka ovat sitä pyytäneet voidakseen soveltaa kansallista kilpailuoikeuttaan. Tämän tarkoituksen valossa esillä olevassa asiassa on merkityksetöntä, että riidanalainen päätös ei vaikuta suoraan kantajien kilpailuasemaan relevanteilla Espanjan markkinoilla (ks. vastaavasti asia T-199/02, Royal Philips Electronics v. komissio, tuomio 3.4.2003, 276 kohta, ei vielä julkaistu oikeustapauskokoelmassa).

54 Arvioitaessa, koskeeko riidanalainen päätös kantajia suoraan, on tutkittava ainoastaan, onko riidanalaisella päätöksellä välittömiä ja automaattisia oikeusvaikutuksia kantajiin nähden.

55 Tältä osin on huomattava, että asetuksen N:o 4064/89 1 artiklan 1 kohdan ja 22 artiklan 1 kohdan mukaan kyseistä asetusta sovelletaan lähtökohtaisesti ainoastaan yhteisönlaajuisiin keskittymiin, jotka on määritelty tämän asetuksen 1 artiklan 2 ja 3 kohdassa. Asetuksen N:o 4064/89 21 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan yhteisönlaajuiseen keskittymään ei saa pääsääntöisesti soveltaa jäsenvaltioiden kilpailulainsäädäntöä.

56 Nyt esillä olevassa asiassa komissio on siirtäessään kyseisen keskittymän tutkimisen Espanjan kilpailuviranomaisille päättänyt asetuksen N:o 4064/89 soveltamista koskevan menettelyn, joka alkoi ilmoituksella sopimuksesta, jonka mukaan Vía Digital yhdistetään Sogecablen kanssa. Asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdan mukaan kyseisen jäsenvaltion toimivaltaiset viranomaiset soveltavat asian siirtämisen jälkeen kansallista kilpailuoikeuttaan.

57 Tästä seuraa, että kanteen kohteena oleva päätös johtaa siihen, että tämä keskittymä saatetaan Espanjan kilpailuviranomaisten yksinomaiseen valvontaan ja että ne ratkaisevat asian kansallisen kilpailuoikeutensa perusteella.

58 On todettava, että tällä tavoin riidanalainen päätös vaikuttaa kantajien oikeusasemaan (ks. vastaavasti edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 281—287 kohta).

59 Kun riidanalaisessa päätöksessä määritetään kyseessä olevan keskittymän lainmukaisuuden arviointiperusteet sekä niitä koskeva menettely ja mahdollisesti sovellettavat seuraamukset siirtämällä asia ratkaistavaksi kansallisen kilpailuoikeuden perusteella, siinä muutetaan kantajien oikeusasemaa viemällä niiltä mahdollisuus siihen, että komissio tutkisi kyseisen keskittymän lainmukaisuuden asetuksen N:o 4064/89 kannalta (ks. vastaavasti edellä 42 kohdassa mainittu asia Assicurazioni Generali ja Unicredito v. komissio, tuomion 37—44 kohta).

60 Keskittymän valvontaa, joka suoritetaan kansallisen lainsäädännön perusteella, ei kuitenkaan voida sisällöltään ja vaikutuksiltaan rinnastaa valvontaan, jota komissio harjoittaa asetuksen N:o 4064/89 nojalla (edellä 40 kohdassa mainittu asia Air France v. komissio, tuomion 69 kohta).

61 Toisin kuin komissio väittää, jokainen päätös, joka merkitsee muutosta keskittymää koskevaan tutkintaan sovellettavaan oikeudelliseen järjestelmään, voi vaikuttaa paitsi keskittymän osapuolten oikeusasemaan, kuten edellä 42 kohdassa mainitussa asiassa Assicurazioni Generali ja Unicredito vastaan komissio, mutta myös tällaiseen keskittymään nähden kolmansien osapuolten oikeusasemaan.

62 On huomattava, että riippumatta siitä, annetaanko Espanjan kilpailuoikeudessa kolmansille osapuolille samanlaiset menettelylliset oikeudet kuin asetuksessa N:o 4064/89, riidanalaisella päätöksellä, jolla päätetään asetuksessa N:o 4064/89 säädetty menettely, evätään kolmansilta menettelylliset oikeudet, jotka ne ovat saaneet kyseisen asetuksen 18 artiklan 4 kohdan perusteella.

63 Komissio epää riidanalaisella päätöksellä kolmansilta mahdollisuuden vedota perustamissopimuksessa turvattuun oikeussuojaan. Siirtämällä keskittymän tutkimisen Espanjan kilpailuviranomaisille, jotka ratkaisevat asian kansallisen kilpailuoikeutensa perusteella, komissio estää kolmansia saattamasta kansallisten viranomaisten tältä osin suorittamia arviointeja myöhemmin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi EY 230 artiklan perusteella, kun taas ilman asian siirtämistä komission suorittamat arvioinnit voidaan riitauttaa tällä tavoin.

64 Näin ollen riidanalainen päätös vaikuttaa kantajiin siten, että komissio ei valvo keskittymää asetuksen N:o 4064/89 perusteella ja että kantajat eivät saa tässä asetuksessa kolmansien hyväksi säädettyjä menettelyllisiä oikeuksia eivätkä myöskään perustamissopimuksessa määrättyä oikeussuojaa, minkä vuoksi on katsottava, että tämä päätös voi vaikuttaa kantajien oikeusasemaan.

65 On katsottava, että tämä vaikutus on suora, sillä riidanalaisessa päätöksessä ei edellytetä mitään ylimääräistä täytäntöönpanotoimenpidettä, jotta siirtämistä koskeva päätös olisi tehokas. Koska komissio on tehnyt riidanalaisen päätöksen, siirtäminen tapahtuu välittömästi kyseiselle jäsenvaltiolle, joka on sen perusteella toimivaltainen arvioimaan siirtämisen kohteena olevaa keskittymää kansallisen kilpailuoikeutensa kannalta.

66 Lisäksi on muistettava, että asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti juuri Espanjan viranomaiset ovat pyytäneet komissiolta, että se siirtäisi niille keskittymän Espanjan relevanteille markkinoille kohdistuvien vaikutusten tutkimisen. Näin ollen ei voida ajatella, että Espanjan viranomaiset eivät noudattaisi riidanalaista päätöstä, minkä sitä paitsi vahvistaa esillä olevassa asiassa se, että Espanjan kilpailuviranomaiset ovat 29.11.2002 tehneet kyseistä keskittymää koskevan päätöksen.

67 Näin ollen on katsottava, että riidanalainen päätös koskee suoraan kantajia.

68 Tätä päätelmää ei voida kyseenalaistaa sillä komission korostamalla seikalla, että kantajat voivat nostaa kansallisen viranomaisen päätöksestä kanteen kansallisten oikeussuojakeinojen mukaisesti ja pyytää tässä yhteydessä ennakkoratkaisun esittämistä EY 234 artiklan nojalla. Mahdollisten kansallisten oikeussuojakeinojen olemassaolo ei voi estää riitauttamasta yhteisön toimielimen antaman toimen lainmukaisuutta suoraan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa EY 230 artiklan perusteella (edellä 40 kohdassa mainittu asia Air France v. komissio, tuomion 69 kohta ja edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 290 kohta).

Kysymys siitä, koskeeko riidanalainen päätös kantajia erikseen

69 On syytä todeta, että muut oikeussubjektit kuin ne, joille päätös on osoitettu, voivat väittää päätöksen koskevan niitä erikseen ainoastaan, jos päätös vaikuttaa niihin niille tunnusomaisten erityispiirteiden tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella nämä oikeussubjektit erottuvat kaikista muista ja ne

voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu (asia 25/62, Plaumann v. komissio, tuomio 15.7.1963, Kok. 1963, s. 197, s. 223, Kok. Ep. I, s. 181 ja edellä 41 kohdassa mainittu asia Unión de Pequeños Agricultores v. neuvosto, tuomion 36 kohta).

70 Komissio ei esillä olevassa asiassa kiistä sitä, etteikö keskittymä, jonka tutkiminen on siirretty Espanjan viranomaisille, vaikuttaisi kantajien kilpailuasemaan. On nimittäin selvää, että kantajat ovat keskittymän osapuolten tärkeimpiä nykyisiä kilpailijoita useimmilla asian kannalta merkityksellisillä markkinoilla. Riidanalaisen päätöksen 84 perustelukappaleessa todetaan, että "ilmoitetusta — — keskittymästä mahdollisesti seuraavat kilpailua rajoittavat vaikutukset uhkaavat aivan erityisesti vaikuttaa Espanjan kaapelioperaattoreihin, jotka ovat fuusion seurauksena tärkeimpiä kilpailijoita (ja lähes ainoita, kun otetaan huomioon maanpäällisessä verkossa toimivan digitaalitelevision asema Espanjassa) satelliittiverkon televisiotoiminnalle" ja että "nämä kaapelioperaattorit — — ovat myös pääasiallinen kilpailuvaihtoehto (tietyissä tapauksissa tehokas, toisissa mahdollinen) Telefónicalle niillä eri televiestintämarkkinoilla, joilla Espanjan vakiintunut operaattori on jo määräävässä asemassa".

71 Lisäksi on todettava, että kantajat ovat osallistuneet riidanalaisen päätöksen tekemiseen johtaneeseen hallinnolliseen menettelyyn.

72 Asian T-346/02 kantajien osalta on huomattava, että ONO otti 27.6.2002 yhteyttä komissioon, joka osoitti sille 18.7.2002 asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan mukaisen tietojensaantipyynnön, johon ONO vastasi 23.7.2002 päivätyllä kirjeellään. ONO:n osallistumisen hallinnolliseen menettelyyn voidaan katsoa vastaavan asian T-346/02 kantajien osallistumista. Viimeksi mainitut ovat näet selostaneet ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämään kysymykseen vastatessaan, että kuten edellä mainitussa 23.7.2002 päivätyssä kirjeessä todetaan, ne kaikki käyttävät Espanjan markkinoilla ONO-nimeä. Tässä kirjeessä ja vastauksessaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle kantajat

ovat selittäneet, eikä komissio ole sitä kiistänyt, että ONO-nimellä toimi Grupo ONO -nimisen yhtiön perustama kaapelioperaattorien konserni, joka omistaa Cableuropan koko osakepääoman; Cableuropa omistaa itse enemmistön muiden asiassa T-346/02 kantajina olevien kaapelioperaattoreiden osakkeista.

73 Lisäksi Aunacable on 9.7.2002 ja muut asian T-347/02 kantajat ovat 22.7.2002 osoittaneet komissiolle kirjeet, joissa ne ovat selostaneet, etteivät asetuksen N:o 4064/89 9 artiklassa asetetut edellytykset täyty. Komissio on 18.7.2002 osoittanut kantajille asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan mukaisen tietojensaantipyynnön, johon viimeksi mainitut ovat vastanneet 26.7.2002 (muut kantajat paitsi Aunacable) ja 31.7.2002 (Aunacable).

74 Tässä yhteydessä on ensinnäkin todettava, että kantajilla olisi ollut oikeus siihen, että komissio kuulee niitä, jos komissio olisi päättänyt olla siirtämättä asiaa Espanjan viranomaisten käsiteltäväksi ja olisi sen sijaan aloittanut asetuksen N:o 4064/89 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisen niin sanotun vaiheen II menettelyn.

75 Asetuksen N:o 4064/89 18 artiklan 4 kohdan mukaan kolmansilla on oikeus siihen, että komissio kuulee niitä erityisesti ennen päätöksen tekemistä vaiheen II lopussa, edellyttäen, että ne ovat tehneet tätä koskevan hakemuksen ja osoittaneet, että niillä on asiassa riittävä etu valvottavanaan (asia T-290/94, Kaysersberg v. komissio, tuomio 27.11.1997, Kok. 1997, s. II-2137, 105 kohta). Kun otetaan huomioon, että Espanjan viranomaisten tutkittavaksi siirretty keskittymä vaikuttaa kantajien kilpailuasemaan, kantajilla olisi siis ollut riittävä intressi tulla kuulluiksi (ks. em. asia Kaysersberg v. komissio, tuomion 109 kohta).

76 Kantajat, joille annetaan menettelylliset takeet asetuksen N:o 4064/89 18 artiklan 4 kohdan nojalla, voivat kuitenkin vaatia näiden menettelyllisten takeiden noudattamista ainoastaan, jos niillä on mahdollisuus nostaa riidanalaisesta päätöksestä kanne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (ks. vastaavasti edellä 41 kohdassa mainittu asia Cook v. komissio, tuomion 23 kohta).

77 Toiseksi on todettava, että jos komissio ei olisi siirtänyt asian käsittelyä, sen asetuksen N:o 4064/89 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan nojalla tekemä lopullinen hyväksymispäätös olisi koskenut erikseen myös kantajia, jotka ovat kilpailevia yrityksiä.

78 Näin ollen on katsottava, että jos asian käsittelyä ei olisi siirretty, kantajilla olisi ollut oikeus riitauttaa EY 230 artiklan neljännen kohdan perusteella nostamallaan kumoamiskanteella komission suorittamat arvioinnit keskittymän vaikutuksista Espanjan relevanteille markkinoille (ks. vastaavasti edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 295 kohta).

79 Riidanalaisen päätöksen seurauksena kantajilla ei ole mahdollisuutta riitauttaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa niitä arviointeja, jotka niillä olisi ollut mahdollisuus kiistää, jos asian käsittelyä ei olisi siirretty, minkä vuoksi on katsottava, että riidanalainen päätös vaikuttaa kantajiin erikseen samalla tavoin kuin hyväksymispäätös olisi vaikuttanut niihin, jos asian käsittelyä ei olisi siirretty (ks. vastaavasti edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 297 kohta).

80 Näin ollen riidanalaisen päätöksen on katsottava koskevan kantajia erikseen.

81 Edellä esitetystä seuraa, että riidanalainen päätös koskee kantajia suoraan ja erikseen.

82 Näin ollen kanteet on otettava tutkittavaksi.

Aineelliset kysymykset

83 Kantajat vetoavat kanteidensa tueksi kolmeen yhteiseen kanneperusteeseen. Ensimmäisen kanneperusteen mukaan asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaa on rikottu, sillä keskittymällä on Espanjan alueen rajat ylittäviä vaikutuksia. Toinen kanneperuste koskee niin ikään asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan rikkomista ja hyvän hallinnon periaatteen loukkaamista sillä perusteella, että komissiolla on vain poikkeustapauksissa oikeus siirtää keskittymää koskeva asia kansallisten viranomaisten käsiteltäväksi, kun keskittymän kannalta relevantit markkinat muodostavat merkittävän osan yhteismarkkinoista. Kolmas kanneperuste koskee EY 253 artiklan rikkomista. Kantajat asiassa T-346/02 vetoavat vielä neljänteen kanneperusteeseen, jonka mukaan asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaa on rikottu sikäli kuin riidanalainen päätös sisältää asian käsittelyn "avoimen" siirtämisen Espanjan viranomaisille. Ensimmäinen, toinen ja neljäs kanneperuste on syytä tutkia ennen kolmatta kanneperustetta.

Ensimmäinen kanneperuste, jonka mukaan asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaa on rikottu siltä osin kuin keskittymällä on Espanjan alueen rajat ylittäviä vaikutuksia

Asianosaisten lausumat

84 Molempien asioiden kantajat vetoavat siihen, että asetuksen N:o 4064/89 9 artiklassa ei anneta tässä tapauksessa komissiolle oikeutta siirtää kyseisen keskittymän tutkimista kansallisille viranomaisille.

85 Kantajat asiassa T-346/02 väittävät, että kyseisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdasta ilmenee, että komissiolla ei ole oikeutta siirtää keskittymän tutkimista kansallisille viranomaisille, kun asian kannalta merkitykselliset markkinat ylittävät jäsenvaltion rajat. Koska keskittymä on kantajien mukaan laajuudeltaan selvästi kansainvälinen tai koska komissio ei ainakaan olisi voinut viran puolesta poissulkea tällaista kansainvälistä laajuutta, se on rikkonut asetuksen 9 artiklan 2 kohtaa.

86 Osoittaakseen, että kyseinen keskittymä on laajuudeltaan kansainvälinen, asian T-346/02 kantajat selittävät ensinnäkin, että Telefónica, Canal+, Vivendi ja Prisa ovat etabloituneet voimakkaasti Eurooppaan sekä televiestintätoiminnan että maksutelevisiotoiminnan aloilla. Toiseksi televiestintämarkkinat ylittävät kansalliset rajat, Internet-verkot eivät ole kansallisia ja suuri osa palveluista ylittää rajat, esimerkiksi satelliitin avulla välitetyt signaalit. Kolmanneksi myös audiovisuaalisten oikeuksien markkinat ovat rajatylittäviä. Komissio on itsekin katsonut asiassa B Sky B/Kirch Pay TV 21.3.2002 tekemässään päätöksessä (COMP/JV.37), että audiovisuaalisten oikeuksien markkinoilla oikeuksien hankkiminen ja käyttö ovat eurooppalaisia, jopa maailmanlaajuisia.

87 Samat kantajat ovat istunnossa tuoneet esille, että keskittymän osapuolet ovat itse myöntäneet keskittymää koskevassa ilmoituksessaan, että tietyt asian kannalta merkitykselliset markkinat ylittivät Espanjan rajat, erityisesti satelliittivälitteisten palvelujen markkinat, teknisten palvelujen markkinat, audiovisuaaliset markkinat (kuten elokuvatuotanto, joka muodostaa maailmanlaajuiset markkinat) sekä urheilutapahtumien lähetysoikeuksia koskevat markkinat, joilla televisio-operaattorit kilpailevat Euroopan tasolla toimivien kanavien kanssa. Kantajat huomauttavat, että kielimuurit häviävät asteittain ja että elokuvien ja urheilutapahtumien lähetys Internetin välityksellä johtaa siihen, että nämä sisällöt ovat käytettävissä muista maista kuin Espanjasta käsin ja että käyttäjä voi valita haluamansa kielen. Komissio on riidanalaisessa päätöksessä pelkästään

todennut, että tiettyjä kansallisten viranomaisten asian käsittelyn siirtämistä koskevassa pyynnössä mainitsemia markkinoita ei täytynyt tutkia, koska ne eivät aiheuttaneet ongelmia kilpailun kannalta, analysoimatta kuitenkaan sitä, olivatko nämä markkinat kansallisia.

88 Kyseiset kantajat ovat väitteidensä tueksi antaneet istunnossa jäljennöksen kyseistä keskittymää koskevan ilmoituksen versiosta, joka ei ole luottamuksellinen.

89 Istunnossa samat kantajat ovat vielä huomauttaneet, että komissio voi siirtää asian kansallisille viranomaisille vain, jos ne ovat asian käsittelyn siirtämistä koskevassa pyynnössään pitäneet relevantteja markkinoita kansallisina. Tämän pyynnön tarkistettua versiota ei kuitenkaan ole toimitettu kantajille komissiossa käydyn hallinnollisen menettelyn kuluessa, eikä myöskään Espanjan viranomaisten hallinnollisten menettelyjen kuluessa. Koska kyseinen asiakirja on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen pyynnöstä liitetty oikeudenkäyntiasiakirjoihin, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on tutkittava, täyttääkö asian käsittelyn siirtämistä koskeva pyyntö asetuksen N:o 4064/89 9 artiklassa säädetyt edellytykset.

90 Asian T-347/02 kantajat väittävät komission tehneen ilmeisen arviointivirheen, kun se on katsonut riidanalaisen päätöksen 119 perustelukappaleessa, että "keskittymä uhka[si] luoda määräävän markkina-aseman tai vahvistaa sitä laajuudeltaan pelkästään kansallisilla markkinoilla Espanjan kuningaskunnassa", analysoimatta ilmoitetun keskittymän mahdollisia rajatylittäviä vaikutuksia. Jos tällaisia vaikutuksia aiheutuisi, asian käsittelyä ei voitaisi siirtää Espanjan viranomaisille, sillä asetuksen N:o 4064/89 9 artiklassa asetetut edellytykset eivät täyttyisi.

91 Kyseisen asian kantajat väittävät, että keskittymällä saattoi olla rajatylittäviä vaikutuksia. Ne korostavat ensinnäkin, että yritykset, joihin keskittymä

mahdollisesti vaikuttaa, eivät ole pelkästään Espanjan monikanavaisen maksutelevision markkinoilla toimivia kilpailijoita, vaan myös muita liitännäismarkkinoilla (ennen kaikkea sisältöjen markkinoilla) toimivia yrityksiä, jotka eivät välttämättä toimi Espanjan markkinoilla. Kun otetaan huomioon, että Canal+ on yksi niistä yrityksistä, jotka osallistuvat keskittymän kohteena olevan järjestelmäalustan yhteiseen valvontaan, ja että tällä yrityksellä on intressejä televisiomarkkinoilla Euroopan tasolla, on mahdollista, että keskittymän seurauksena kyseisen toimijan asema vahvistuu kansainvälisillä sisältöjen markkinoilla, jotka ovat maksutelevisiomarkkinoiden tuotantoketjun alkupäässä. Asian T-347/02 kantajat korostavat muiden kantajien tavoin, että komissio on itse edellä mainitussa asiassa B Sky B/Kirch Pay TV tekemässään päätöksessä katsonut, että audiovisuaalisten oikeuksien markkinoilla oikeuksien hankinta ja käyttö ovat useampaan kuin yhteen jäsenvaltioon vaikuttavaa toimintaa. Kantajat tähdentävät vielä, että komission olisi pitänyt ilmoitettua keskittymää koskevassa asiassa analysoida myös maksutelevisiomarkkinoilla toimivien yhtiöiden suurten amerikkalaisten studioiden kanssa tekemät "output deals" -sopimukset.

92 Asian T-347/02 kantajat ovat istunnossa huomauttaneet, että yksien tai useampien asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen "erillisten markkinoiden" olemassaolon osoittamiseksi ei riitä, että relevantit maantieteelliset markkinat ovat kansallisia. Jäsenvaltion voidaan katsoa muodostavan "erilliset markkinat" ainoastaan siinä tapauksessa, että kilpailun rakenne kyseisessä valtiossa on erilainen kuin muissa jäsenvaltioissa.

93 Kantajat tuovat tässä yhteydessä esille ensinnäkin, että kieliä koskeva kriteeri ei riitä "erillisten" markkinoiden määrittämiseen, varsinkin kun samoja sisältöjä voidaan tarjota useilla eri kielillä, kuten esimerkiksi DVD-elokuvien tapauksessa. Toiseksi ne vetoavat siihen, että kansallinen audiovisuaalilainsäädäntö ei muodosta erityistä markkinoillepääsyn estettä Espanjan osalta, sillä asian kannalta merkitykselliset säännöt on yhdenmukaistettu yhteisössä, mistä on osoituksena muun muassa asiassa C-390/99, Canal Satélite Digital, 22.1.2002 annettu tuomio

(Kok. 2002, s. I-607). Kolmanneksi se, että sisältöjä koskevat oikeudet annetaan alueellisin perustein, ei tee Espanjan markkinoista "erillisiä markkinoita", koska sama sisältö esitetään muualla samoilla käyttöformaateilla ja saman lupamaksujärjestelmän perusteella.

94 Kantajien mukaan useat seikat puhuvat sitä vastaan, että Espanjan markkinoita pidettäisiin "erillisinä markkinoina". Ensinnäkin se, että Sogecable kuuluu Groupe Canal+:aan, heijastaa kaikilla Euroopan markkinoilla käynnissä olevaa vakauttamisprosessia, kun otetaan huomioon audiovisuaalisen alan taloudelliset vaikeudet. On myös myönnettävä, että tarjotut tuotteet ja palvelut ovat kaikilla Euroopan markkinoilla samanlaisia. Lisäksi markkinoillepääsyn esteet ovat samanlaisia ja koskevat etenkin pääsyä sisältöjen markkinoille ja määräävän jakelujärjestelmän markkinoille.

95 Kantajat kiistävät vedonneensa istunnossa uusiin perusteisiin. Ne selittävät, että ne ovat mukauttaneet väitteensä sen jälkeen, kun niiden kannekirjelmien toimittamisen jälkeen edellä 53 kohdassa mainitun asian Royal Philips Electronics vastaan komissio tuomio julistettiin. Ne ovat mielestään esittäneet vain väitteitä, joihin on vedottu jo kannekirjelmissä. Asian T-347/02 kantajat lisäävät, että väite, jonka mukaan markkinoiden kansallinen laajuus ei riitä tekemään niistä "erillisiä" asetuksen N:o 4064/89 9 artiklassa tarkoitetulla tavalla, on esitetty jo 22.7.2002 komissiolle osoitetussa kirjeessä.

96 Komissio vastaa tähän väliintulijoiden tukemana, että ratkaisevana kriteerinä arvioitaessa, missä tapauksissa asia voidaan siirtää kansallisten viranomaisten käsiteltäväksi, on pidettävä riskiä kilpailua rajoittavista vaikutuksista erillisten markkinoiden tunnusmerkit täyttävillä jäsenvaltion markkinoilla. Kyseisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaan riidanalaisessa päätöksessä on yksilöity maantieteelliset viitemarkkinat ja analysoitu keskittymän vaikutuksia kilpailuun näillä markkinoilla ja päätelty, että keskittymä uhkasi luoda määräävän markkina-aseman tai vahvistaa sitä laajuudeltaan pelkästään kansallisilla markkinoilla Espanjan kuningaskunnassa.

97 Telefónican, Canal+:n ja Vivendin etabloituminen Eurooppaan sekä kyseisten konsernien kansainvälinen toiminta eivät voi sellaisinaan määrittää niiden eri tuotemarkkinoiden, joilla nämä yritykset toimivat, maantieteellistä laajuutta. Myöskään keskittymän rajatylittävät vaikutukset eivät ole ratkaisevia päätettäessä, onko keskittymää koskeva suunnitelma siirrettävä kansallisten viranomaisten käsiteltäväksi.

98 Komissio huomauttaa vielä, että kantajat ovat ensimmäisen kerran istunnossa vedonneet kanneperusteisiin, jotka eivät sisälly kanteeseen. Uutta on sen mielestä väite joko keskittymän osapuolten ilmoituksessaan mainitsemien tai Espanjan viranomaisten asian käsittelyn siirtämistä koskevassa pyynnössään mainitsemien tiettyjen sellaisten "muiden markkinoiden" olemassaolosta, joita komissio ei ole tutkinut riidanalaisessa päätöksessä. Kannekirjelmä ei myöskään sisällä asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettujen "erillisten markkinoiden" käsitteen ja relevanttien maantieteellisten markkinoiden käsitteen välistä eroa koskevia perusteluja. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on komission mielestä näin ollen jätettävä nämä kanneperusteet tutkimatta työjärjestyksen 48 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Kantajat eivät voi vedota siihen, että kannekirjelmän toimittamisen ja istunnon välillä on julistettu edellä 53 kohdassa mainitussa asiassa Royal Philips Electronics vastaan komissio annettu tuomio, sillä vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kannekirjelmän toimittamisen jälkeen julistettu tuomio ei merkitse työjärjestyksen 48 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua uutta seikkaa. Siltä osin kuin kantajat väittävät tiettyjen perustelujen sisältyvän jo kannekirjelmään liitettyihin asiakirjoihin komissio muistuttaa, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtävänä ole yksilöidä liitteistä kanneperusteita, joita ei ole esitetty sellaisina kannekirjelmässä.

99 Kantajien väitteet ovat komission mukaan joka tapauksessa perusteettomia.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

100 On huomattava, että Espanjan viranomaiset ovat pyytäneet keskittymän käsittelyn siirtämistä asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan nojalla. Riidanalaisessa päätöksessä komissio on todennut, että "keskittymä uhka[si]

luoda määräävän markkina-aseman tai vahvistaa sitä laajuudeltaan pelkästään kansallisilla markkinoilla Espanjan kuningaskunnassa" (119 perustelukappale). Se päätti asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti siirtää tapauksen Espanjan kilpailuviranomaisille, joiden on ratkaistava asia kansallisen kilpailuoikeuden perusteella.

101 Asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdasta seuraa, että jotta keskittymän tutkiminen voitaisiin siirtää kyseisen asetuksen 9 artiklan mukaisesti, kahden edellytyksen on täytyttävä samanaikaisesti. Ensinnäkin keskittymän on uhattava luoda sellainen määräävä asema tai vahvistaa sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyy kyseessä olevan jäsenvaltion markkinoilla. Toiseksi näiden markkinoiden täytyy täyttää kaikki erillisten markkinoiden tunnusmerkit.

102 Asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa asetettujen edellytysten noudattamisen osalta on todettava, että tässä säännöksessä tarkoitetut asian käsittelyn siirtämisen edellytykset ovat oikeudellisia ja niitä on tulkittava objektiivisten seikkojen perusteella. Tästä syystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on tutkittava kokonaisvaltaisesti sekä sen käsiteltäväksi saatetun riidan konkreettiset seikat että komission suorittamien arviointien teknisyys tai monitahoisuus huomioon ottaen, kuuluuko keskittymä kyseisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan soveltamisalaan (edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 326 kohta).

103 Ensimmäisen edellytyksen osalta on todettava, että kantajat eivät kiistä sitä, että keskittymä uhkaa luoda määräävän aseman tai vahvistaa määräävää asemaa riidanalaisessa päätöksessä yksilöidyillä eri tuotemarkkinoilla Espanjassa.

104 Kantajat väittävät kuitenkin, ettei toinen edellytys täyty esillä olevassa asiassa. Niiden mukaan riidanalaisessa päätöksessä yksilöidyt tuotemarkkinat eivät muodosta erillisten markkinoiden tunnusmerkit täyttäviä jäsenvaltion markkinoita.

105 Aluksi on huomattava, että asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan komissio määrittää erillisten markkinoiden olemassaolon "kyseessä olevien tavaroiden tai palvelujen markkinat ja 7 kohdassa tarkoitetut maantieteelliset viitemarkkinat huomioon ottaen".

106 Asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisestä alakohdasta ja 9 artiklan 7 kohdasta seuraa yhdessä luettuina, että arvioidessaan, muodostaako jäsenvaltio kyseisen asetuksen 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut erilliset markkinat, komission on otettava huomioon tämän asetuksen 9 artiklan 7 kohdassa asetetut edellytykset, jotka koskevat muun muassa kyseisten tuotteiden tai palvelujen luonnetta ja ominaisuuksia, markkinoillepääsyn esteitä, kuluttajien valintoja sekä merkittäviä eroja yritysten markkinaosuuksissa tai olennaisia hintaeroja eri alueiden välillä (edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 333 kohta).

107 Asian T-347/02 kantajat ovat istunnossa väittäneet, että jotta kansallisia markkinoita voitaisiin pitää asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuina erillisinä markkinoina, kyseessä olevien markkinoiden on erotuttava muista markkinoista paitsi sillä perusteella, että ne muodostavat erilliset maantieteelliset markkinat, myös sen vuoksi, että niillä on erilainen kilpailurakenne kuin muiden jäsenvaltioiden markkinoilla.

108 Aluksi on tutkittava, voidaanko tämä ensimmäisen kerran istunnossa esitetty väite ottaa tutkittavaksi.

109 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomauttaa, että vaikka työjärjestyksen 76 a artiklan 3 kohdassa määrätään, että nopeutetussa menettelyssä asianosaiset saavat suullisen käsittelyn kuluessa täydentää esitystään ja esittää hankittavaksi näyttöä, jolloin heidän on ilmoitettava syy, miksi näyttöön ei ole vedottu aikaisemmin, saman määräyksen sanamuodosta ilmenee, että tämä ei kuitenkaan rajoita 48 artiklan soveltamista, jonka 2 kohdan mukaan asian käsittelyn kuluessa ei saa vedota uuteen perusteeseen, ellei se perustu kirjallisen käsittelyn aikana esille tulleisiin tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin.

110 Kanteiden nostamisen jälkeen edellä 53 kohdassa mainitussa asiassa Royal Philips Electronics vastaan komissio annettua tuomiota, johon kantajat vetoavat perustellakseen edellä 107 kohdassa toistetun väitteen esittämistä, ei voida pitää seikkana, jonka perusteella voitaisiin esittää uusi peruste. Tässä tuomiossa nimittäin vain vahvistetaan oikeustilanne, jonka kantajat tunsivat jo kannetta nostaessaan (asia 11/81, Dürbeck v. komissio, tuomio 1.4.1982, Kok. 1982, s. 1251, 17 kohta ja asia T-521/93, Atlanta ym. v. neuvosto ja komissio, tuomio 11.12.1996, Kok. 1996, s. II-1707, 39 kohta).

111 Peruste, jolla laajennetaan aikaisemmin — nimenomaisesti tai implisiittisesti — kannekirjelmässä esitettyä perustetta ja jolla on läheinen yhteys tähän perusteeseen, on kuitenkin otettava tutkittavaksi (asia T-252/97, Dürbeck v. komissio, tuomio 19.9.2000, Kok. 2000, s. II-3031, 39 kohta).

112 Nyt esillä olevassa asiassa on näin ollen todettava, ettei edellä 107 kohdassa toistettu väite ylitä kannekirjelmässä määritettyä riidan kohdetta.

113 Tältä osin on huomattava, että asian T-347/02 kantajat väittävät kannekirjelmässään, että komissio on tehnyt arviointivirheen siirtäessään keskittymän tut-

kimisen kansallisille viranomaisille siitä huolimatta, että asetuksen N:o 4064/89 9 artiklassa asetettuja edellytyksiä ei ole noudatettu. Tarvitsematta tutkia, ovatko kantajat vedonneet kannekirjelmän vaiheessa erillisten markkinoiden ja maantieteellisten viitemarkkinoiden käsitteelliseen eroon, kannekirjelmästä ilmenee, että kantajat vetosivat riidanalaisen päätöksen lainvastaisuuteen sillä perusteella, että komissio olisi soveltanut virheellisesti kyseisen asetuksen 9 artiklassa asetettuja edellytyksiä ja etenkin erillisten markkinoiden olemassaoloa koskevaa edellytystä. Tässä yhteydessä on todettava, että erillisten markkinoiden ja maantieteellisten viitemarkkinoiden käsitteellistä eroa koskevilla väitteillä vain kehitetään niitä kantajien kannekirjelmään sisältyviä perusteluja, joiden mukaan komissio on rikkonut asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaa katsoessaan, että relevantit tuotemarkkinat muodostuivat kaikki erillisten markkinoiden tunnusmerkit täyttävistä jäsenvaltion markkinoista. Edellä 107 kohdassa mainitulla väitteellä on läheinen yhteys kannekirjelmässä esitettyyn ensimmäiseen kanneperusteeseen, ja se on näin ollen otettava tutkittavaksi.

114 Arvioitaessa tämän väitteen paikkansapitävyyttä on todettava, että asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaa ei voida tulkita kantajien esittämällä tavalla. Kyseisen asetuksen 9 artiklan 3 kohdan sanamuodosta näet ilmenee, että komission on ensin ratkaistava markkinoiden erillisyys kyseessä olevien tavaroiden tai palvelujen markkinoiden määritelmän perusteella ja sen jälkeen 7 kohdassa tarkoitettujen maantieteellisten viitemarkkinoiden määritelmän perusteella.

115 Kuten sekä asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 7 kohdasta että merkityksellisten markkinoiden määritelmästä yhteisön kilpailuoikeuden kannalta annetun komission tiedonannon (EYVL 1997, C 372, s. 5) 8 kohdasta seuraa, maantieteelliset markkinat muodostuvat alueesta, jolla asianomaiset yritykset ovat sitoutuneet tarjoamaan kyseisiä tavaroita ja palveluja, jolla kilpailuedellytykset ovat riittävän yhtenäiset ja joka voidaan erottaa vierekkäisistä maantieteellisistä alueista erityisesti kilpailuedellytysten huomattavan erilaisuuden perusteella.

Kuten edellä 106 kohdassa on todettu, tässä arvioinnissa on otettava erityisesti huomioon kyseisten tuotteiden tai palvelujen luonne ja ominaisuudet, markkinoillepääsyn esteet, kuluttajien valinnat sekä merkittävät erot yritysten markkinaosuuksissa tai olennaiset hintaerot kysymyksessä olevan ja läheisten alueiden välillä.

116 Koska kaikkien näiden seikkojen arviointi johtaa päätelmään, jonka mukaan jäsenvaltion kilpailuedellytykset kyseisten tuotteiden ja palvelujen markkinoilla ovat huomattavan erilaisia ja muodostavat siten eri maantieteelliset markkinat, näitä markkinoita on pidettävä asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuina erillisinä markkinoina (ks. vastaavasti edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 335—337 kohta).

117 Toisin kuin kantajat väittävät, tältä osin ei ole olennaista, esiintyykö kyseessä olevien markkinoiden joitakin rakenteellisia piirteitä myös muilla maantieteellisillä markkinoilla. Jos on näytetty, että kilpailuedellytykset eivät ole riittävän yhtenäisiä ja etenkin, että kuluttajien valinnat sekä tietyt markkinoillepääsyn esteet rajoittavat tietyt markkinat jäsenvaltion alueelle, kyseisten markkinoiden erillisyyden kiistämiseksi ei riitä, että tietyillä muilla alueilla on vastaavanlaisia tuotteita tai palveluja tai vastaavia myyntimenetelmiä. Se, että markkinoillepääsyn esteet ovat samanlaisia, ei mitenkään poista kyseessä olevien maantieteellisten markkinoiden erillisyyttä. Se päinvastoin tukee sitä.

118 Tässä vaiheessa on tutkittava kantajien väitteet, joiden mukaan komissiolla ei ollut oikeutta päätellä, että kyse oli asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuista erillisistä maantieteellisistä markkinoista.

119 Tältä osin on muistettava, että tuomioistuimen suorittama valvonta komission arvioinneista, jotka koskevat viitemarkkinoiden määrittelyä, kohdistuu ilmeisen virheen tutkimiseen (ks. vastaavasti asia T-342/99, Airtours v. komissio, tuomio 6.6.2002, Kok. 2002, s. II-2585, 26 ja 32 kohta).

120 Riidanalaisesta päätöksestä ilmenee, että komissio nojautuu seuraaviin seikkoihin päätellessään, että Espanjan markkinat muodostavat kaikilla tuotemarkkinoilla maantieteelliset viitemarkkinat.

121 Maksutelevisiomarkkinoiden osalta riidanalaisessa päätöksessä selostetaan, että "vaikka tietyt markkinoiden osat, kuten urheilukanava Eurosport, toimittavat lähetyksiä Euroopan tasolla, televisiotoimintaa harjoitetaan ennen kaikkea kansallisilla markkinoilla erityisesti erilaisen kansallisen lainsäädännön, kielimuurien, kulttuuritekijöiden ja eri valtioiden erilaisten kilpailuedellytysten (esimerkiksi kaapelitelevisiomarkkinoiden rakenne) vuoksi" ja että "Espanjan tapauksessa markkinat ovat maantieteelliseltä laajuudeltaan kielen ja lainsäädännön vuoksi kansallisia" (17 perustelukappale).

122 Maksutelevisiomarkkinoiden tuotantoketjun alkupään markkinoita tarkastellessaan komissio toteaa aluksi elokuvien lähetysoikeuksista, että nämä "oikeudet luovutetaan yleensä yksinoikeudella eri kausille kielellisin perustein ja tietyille levitysalueille" ja että "Espanjassa levitysoikeudet rajoittuvat Espanjan alueelle; maantieteelliset markkinat, jotka vastaavat elokuvaoikeuksia, ovat kansalliset" (riidanalaisen päätöksen 26 perustelukappale). Myös niiden jalkapallotapahtumien, joihin espanjalaiset joukkueet osallistuvat, lähetysoikeuksia koskevat markkinat ovat espanjalaiset. Komission mukaan jalkapallo-ottelujen lähetysoikeudet on annettu espanjalaisille televisio-operaattoreille (riidanalaisen päätöksen 40 perustelukappale), ja "näitä oikeuksia käytetään ennen kaikkea Espanjassa" (riidanalaisen päätöksen 41 perustelukappale). Muiden urheilutapahtumien ja muiden yksinoikeuksien kohteena olevien tapahtumien lähetysoikeuksien osalta komissio korostaa, että katsojien mieltymykset vaihtelevat

maasta toiseen ja näin ollen myös näiden oikeuksien myyntiä koskevat kilpailuedellytykset vaihtelevat (57 perustelukappale). Näiden tapahtumien lähetysoikeuksien markkinat ovat Espanjan osalta kieli- ja kulttuurisyistä kansalliset (57 perustelukappale). Se, että ohjelmakanavamarkkinat ovat maantieteelliseltä laajuudeltaan kansalliset, on vahvistettu "Espanjan tapauksessa, sillä lähetykset toimitetaan Espanjan alueella" (riidanalaisen päätöksen 63 perustelukappale).

123 Televiestintämarkkinoiden maantieteellisen laajuuden osalta riidanalaisessa päätöksessä todetaan, että Internet-yhteyden toimittaminen vähittäismyynnissä kuluttajille joko laajakaista- tai kapeakaistayhteytenä vastaa laajuudeltaan olennaisesti kansallisia markkinoita sekä teknisin perustein (esimerkiksi tarve saada tilaajayhteys ja paikallisia/ilmaisia puhelinnumeroita lähimmästä liityntäpisteestä (POP)) että lainsäädännöllisin perustein (erilainen kansallinen lainsäädäntö) (80 perustelukappale). Kiinteän puhelinyhteyden markkinat ja muut televiestintämarkkinat ovat kansallisia seuraavista syistä: "kansalliset infrastruktuurit, yksinomaan kansallinen palveluntarjonta, operaattorien lupia koskevat edellytykset, matkapuhelinverkkojen käytettävissä olo, roaming-maksut jne." (82 perustelukappale).

124 Komissio vetoaa riidanalaisessa päätöksessä myös aikaisempaan päätöskäytäntöönsä tukeakseen väitettään, jonka mukaan kyseessä olevat markkinat ovat Espanjan laajuiset (17, 63, 80 ja 82 perustelukappale).

125 On todettava, että molempien asioiden kantajien esittämän näytön perusteella ei voida osoittaa, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen määritellessään relevantit maantieteelliset markkinat.

126 Siltä osin kuin kantajat viittaavat sekä keskittymän osapuolten että niiden emoyhtiöiden etabloitumiseen Euroopassa, riittää kun todetaan, että se, että yritys toimii eri jäsenvaltioissa, ei automaattisesti merkitse sitä, että markkinat, joilla tämä yritys toimii, ylittäisivät kyseisten jäsenvaltioiden alueet. Yritys voi nimittäin toimia useilla erillisillä markkinoilla, jotka ovat laajuudeltaan kansallisia.

127 Lisäksi on huomattava, että asetuksessa N:o 4064/89 tarkoitettuun keskittymään osallistuvat yritykset ovat yleensä kansainvälisiä, sillä asetuksen N:o 4064/89 1 artiklan raja-arvoja koskeva järjestelmä edellyttää, että yrityksillä on tietty vähimmäisliikevaihto eri jäsenvaltioissa, millä varmistetaan, että kaikki kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluvat keskittymät, eli myös keskittymät, jotka voidaan siirtää kansallisten viranomaisten tutkittaviksi sen 9 artiklan nojalla, ovat "yhteisönlaajuisia".

128 Toiseksi on todettava audiovisuaalisten oikeuksien markkinoiden maantieteellisestä laajuudesta, sellaisena kuin se on määritelty asiassa B Sky B/Kirch Pay TV 21.3.2002 tehdyssä komission päätöksessä (mainittu edellä 86 kohdassa), että viimeksi mainitussa päätöksessä ja riidanalaisessa päätöksessä omaksutun maantieteellisten markkinoiden määritelmän välillä ei ole minkäänlaista ristiriitaa.

129 Komissio toteaa asiassa B Sky B/Kirch Pay TV tekemässään päätöksessä seuraavaa (45 perustelukappale): "Lähetysoikeuksien hankkimista koskevia maantieteellisiä markkinoita tarkasteltaessa on todettava, että vaikka näitä oikeuksia voidaan hankkia mistä päin maailmaa tahansa ja vaikka tietyt yritykset hankkivat oikeuksia useamman kuin yhden maan alueelta kerralla, on huomattava, että näitä oikeuksia hankitaan vielä pääasiallisesti kansallisin tai ainakin kielellisin perustein. Komissio onkin todennut, että elokuvien lähetysoikeudet myönnetään yleensä tiettyä kieliversiota ja tiettyä lähetysaluetta varten." Komissio on

siis tässä viimeksi mainitussa päätöksessään, aivan kuten riidanalaisessa päätöksessä, vedonnut siihen, että televisiolähetysoikeudet hankitaan yleensä kielellisin perustein ja määrätylle alueelle, erityisesti kansalliselle alueelle.

130 Vaikka pitää paikkansa, että komissio on asiassa B Sky B/Kirch Pay TV tekemänsä päätöksen 46 perustelukappaleessa katsonut, että tiettyjen urheilutapahtumien, kuten olympialaisten osalta kuluttajien kannalta on olemassa eurooppalainen intressi, se ei ole käsitellyt tässä päätöksessä sitä, onko kysymys erillisistä maantieteellisistä markkinoista. Sen sijaan se on korostanut, että vaikka tällaisten urheilutapahtumien televisiolähetysoikeudet olisikin hankittu yksinomaisesti koko Euroopan alueelle, ne on kuitenkin myöhemmin myyty uudelleen maakohtaisesti.

131 Näin ollen komission asiassa B Sky B/Kirch Pay TV tekemässä päätöksessä esittämät perustelut eivät osoita, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen katsoessaan riidanalaisessa päätöksessä, että Espanjan markkinat muodostavat eri sisältöjen lähetysoikeuksia koskevat erilliset markkinat.

132 Kolmanneksi tarkasteltaessa asian T-347/02 kantajan väitettä, jonka mukaan Canal+:lla, joka osallistuu keskittymän kohteena olevan järjestelmäalustan yhteiseen valvontaan, on intressejä televisiomarkkinoilla Euroopan tasolla, minkä vuoksi keskittymä vahvistaa sen asemaa sisältöjen kansainvälisillä markkinoilla, on todettava, että tämän yhtiön toiminnan kansainvälisyys tai sen valta sisältöjen markkinoilla eivät osoita vääräksi komission toteamusta, jonka Sogecable on vahvistanut istunnossa ja jonka mukaan lähetysoikeudet hankitaan kansallisin tai kielellisin perustein.

133 Komission päätelmää, joka koskee kyseessä olevien markkinoiden kansallista laajuutta, ei voida osoittaa vääräksi myöskään kantajien väitteellä, jonka

mukaan televisio-operaattorit kilpailevat tiettyjen urheilutapahtumien osalta Euroopan tasolla toimivien kanavien kanssa. Se, että tietyillä markkinoilla toimii yrityksiä, joiden toiminta on kansainvälistä, ei kuitenkaan merkitse sitä, että kyseisten markkinoiden maantieteellinen laajuus ylittäisi kansalliset rajat. Komissio on riidanalaisen päätöksen 17 perustelukappaleessa todennut, että se, että tietyt yritykset, kuten urheilukanava Eurosport, toimittavat lähetyksiä Euroopan tasolla, ei estä sitä, että televisiotoimintaa harjoitetaan ennen kaikkea kansallisilla markkinoilla erityisesti erilaisen kansallisen lainsäädännön, kielimuurien, kulttuuritekijöiden ja eri valtioiden erilaisten kilpailuedellytysten vuoksi. Kantajat eivät siis voi väittää, että komissio ei olisi ottanut asianmukaisesti huomioon Euroopan tasolla toimivaa kanavaa urheilutapahtumia koskevilla Espanjan markkinoilla.

134 Arvioitaessa neljänneksi väitteitä, jotka koskevat kielimuurien rajallista merkitystä ja sitä, että tiettyjä sisältöjä tarjotaan useilla eri kielillä, on huomattava, että kantajat ovat vedonneet kuluttajien yhä kasvavaan mahdollisuuteen valita haluamansa kieliversio DVD:stä, musiikista, elokuvista tai urheiluohjelmista, joita levitetään Internetin välityksellä. On kuitenkin todettava, että kantajat eivät ole esittäneet minkäänlaista näyttöä niitä komission toteamuksia vastaan, joiden mukaan kieli on olennainen tekijä arvioitaessa maksutelevisio-, audiovisuaalisten oikeuksien lähetys- ja televiestintämarkkinoiden maantieteellistä laajuutta. Kyseessä oleva keskittymä ei sitä paitsi koske DVD-elokuvien markkinoita eikä liioin musiikkiteosten levitystä koskevia markkinoita. Elokuvien ja urheiluohjelmien Internetissä levityksen osalta asian T-346/02 kantajat ovat itse vahvistaneet istunnossa, että kyse on kehittymässä olevista markkinoista.

135 Tarkasteltaessa kantajien esiin tuomaa mahdollisuutta, jonka mukaan tietyt sisällöt ovat käytettävissä Internetin tai kolmannen sukupolven matkapuhelinjärjestelmän (UMTS) kautta muista maista kuin Espanjasta, on todettava, että kantajat eivät ole näyttäneet, miten tämä mahdollisuus olisi ristiriidassa riidanalaiseen päätökseen sisältyvän sisältöjen markkinoiden ja maksutele-

visiomarkkinoiden määritelmän kanssa. Mahdollisuus saada ulkopuolelta Espanjan markkinoilla tarjottuja tuotteita ja palveluja ei poista näiltä markkinoilta niiden erillisyyttä, jonka komissio on yksilöinyt riidanalaisessa päätöksessä.

136 Viidenneksi asian T-347/02 kantajat väittävät, että komission olisi pitänyt ilmoitettua keskittymää koskevassa asiassa analysoida myös maksutelevisiomarkkinoilla toimivien yhtiöiden suurten amerikkalaisten studioiden kanssa tekemät "output deals" -sopimukset.

137 Tältä osin on huomattava, että riidanalaisen päätöksen 27—29 perustelukappaleesta ilmenee, että komissio on todellisuudessa ottanut kyseiset sopimukset huomioon arvioidessaan kilpailua elokuvateattereissa suurimmat katsojaluvut saavuttaneiden elokuvien ensiesitysten ja uusintojen lähetysoikeuksia koskevilla Espanjan markkinoilla.

138 Kantajat eivät selosta, miten perusteellisempi tutkinta kyseisistä "output deals" -sopimuksista olisi voinut kyseenalaistaa relevanttien maantieteellisten markkinoiden määritelmän. Vastaavien sopimusten olemassaolo muissa jäsenvaltioissa ei automaattisesti johda toteamukseen eurooppalaisten markkinoiden olemassaolosta, sillä tällainen toteamus riippuu kaikkien kyseisillä alueilla vallitsevien kilpailuolosuhteiden analyysistä. Kantajien perustelut eivät tältäkään osin osoita siis, että komissio olisi tehnyt riidanalaisessa päätöksessä ilmeisen arviointivirheen todetessaan, että audiovisuaalisten oikeuksien markkinat, joihin keskittymä vaikuttaa, muodostavat Espanjan laajuiset erilliset markkinat.

139 Kuudenneksi asian T-346/02 kantajat väittävät, että televiestintämarkkinat ylittävät kansalliset rajat, että Internet-verkot eivät ole kansallisia ja että suuri osa palveluista, kuten esimerkiksi signaalien välittäminen satelliitin kautta, ylittävät rajat.

140 Tarkasteltaessa televiestintämarkkinoita, Internet-yhteyttä koskevat markkinat mukaan lukien, on kuitenkin todettava, että kantajat eivät ole esittäneet yhtään väitettä, joka kyseenalaistaisi riidanalaisen päätöksen 80 ja 82 perustelukappaleessa esitetyt toteamukset (ks. edellä 123 kohta) televiestintämarkkinoiden maantieteellisistä rajoista.

141 Signaalien välittämistä satelliitin avulla koskevat markkinat, samoin kuin teknisten palvelujen ja elokuvatuotannon markkinat, jotka asian T-346/02 kantajat ovat maininneet istunnossa, eivät kuulu niihin markkinoihin, jotka komissio on yksilöinyt markkinoiksi, joilla keskittymä uhkaa luoda määräävän markkina-aseman tai vahvistaa sitä.

142 Kantajat ovat tältä osin täsmentäneet istunnossa, että komissiolla ei ollut oikeutta siirtää kyseisen keskittymän tutkimista kansallisille viranomaisille tutkimatta kaikkia niitä markkinoita, jotka joko keskittymän osapuolet ovat ilmoituksessaan tai Espanjan viranomaiset asian käsittelyn siirtämistä koskevassa pyynnössään maininneet markkinoina, joihin keskittymä vaikuttaa.

143 Arvioitaessa, voidaanko tämä väite ottaa tutkittavaksi, on huomattava, että kantajat väittävät ennen kaikkea, ettei voida pitää poissuljettuna, että tietyt muut markkinat, jotka joko keskittymän osapuolet tai Espanjan viranomaiset ovat yksilöineet, olisivat sen laajuisia, että ne ylittävät Espanjan kansalliset rajat. Tällä väitteellä on katsottava kehiteltävän kantajien kannekirjelmässään esittämää ensimmäistä kanneperustetta, jonka mukaan komissiolla ei ollut oikeutta siirtää keskittymän tutkimista kansallisille viranomaisille, kun kyseessä olevat markkinat vaikuttavat yhteisön sisäiseen kauppaan ja useampaan kuin yhteen jäsenvaltioon. Koska tämä väite liittyy läheisesti kannekirjelmässä esitettyyn ensimmäiseen kanneperusteeseen, se on otettava tutkittavaksi.

144 On kuitenkin todettava, että kantajat eivät voi vedota siihen, että komissio ei olisi tutkinut tiettyjä ilmoituksessa tai asian käsittelyn siirtämistä koskevassa pyynnössä yksilöityjä markkinoita.

145 Aluksi on korostettava, että tutkiessaan sille ilmoitettua keskittymää komissio yksilöi oman analyysinsä perusteella markkinat, joihin kyseessä oleva keskittymä vaikuttaa, eikä keskittymän osapuolten tai asian käsittelyn siirtämistä pyytävän valtion arviointi kyseisistä markkinoista voi sitoa komissiota. Näin ollen komissiota ei voida mitenkään arvostella siitä, ettei se ole yhtynyt keskittymän osapuolten päätelmiin niiden markkinoiden yksilöimisestä, joihin keskittymä vaikuttaa, ja näiden markkinoiden maantieteellisestä laajuudesta.

146 Arvioitaessa keskittymän osapuolten ilmoituksessa yksilöidyille markkinoille esittämää maantieteellistä laajuutta on lisäksi huomattava, että kun asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa, luettuna yhdessä saman artiklan 2 kohdan a alakohdan kanssa, edellytetään, että komissio tutkii markkinat, joilla keskittymä uhkaa luoda sellaisen määräävän aseman tai vahvistaa sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyy kaikki erillisten markkinoiden tunnusmerkit täyttävillä kyseessä olevan jäsenvaltion markkinoilla, niistä toimenpiteistä, joita komissio on toteuttanut kyseisen asetuksen ja erityisesti asetukseen N:o 447/98 liitetyn ja yrityskeskittymän ilmoittamista asetuksen N:o 4064/89 mukaisesti koskevan CO-lomakkeen 6 jakson soveltamisalaan kuuluvaa keskittymää koskevan ilmoituksen osalta, seuraa sitä vastoin, että keskittymän osapuolten on ilmoitettava ilmoituksessaan paitsi keskittymän "vaikutusalaan kuuluvat markkinat", mukaan lukien kaikki tuotemarkkinat, joilla osapuolten toiminnassa on päällekkäisyyttä joko samoilla tuotemarkkinoilla tai markkinoilla, jotka sijaitsevat tuotantoketjun aikaisemmassa tai myöhemmässä vaiheessa suhteessa niihin tuotemarkkinoihin, joilla toinen osapuoli toimii, myös "vaikutusalaan kuuluviin markkinoihin liittyvät markkinat", joilla joku keskittymän osapuolista toimii ja jotka eivät itse muodosta vaikutusalaan kuuluvia markkinoita, sekä silloin, jos vaikutusalaan kuuluvia markkinoita ei ole, "vaikutusalaan kuulumattomat markkinat", joihin ilmoitetulla toimenpiteellä olisi vaikutusta.

147 Kuten väliintulijat korostavat, pelkästään se, että keskittymän osapuolet ovat ilmoituksessaan yksilöineet tietyt markkinat, ei siis kuitenkaan merkitse sitä, että kyse olisi markkinoista, joihin keskittymä vaikuttaa. Sogecable on istunnossa todennut, eivätkä kantajat ole sitä kiistäneet, että keskittymän osapuolet eivät toimi satelliittivälitteisten palvelujen markkinoilla eivätkä myöskään signaalien siirtoa koskevien palvelujen markkinoilla, kun taas Telefónica, joka toimii viimeksi mainituilla markkinoilla ja jolla on vähimmäisosakkuus ensiksi mainituilla markkinoilla toimivasta yhtiöstä, ei ole keskittymän osapuoli.

148 Kansallisten viranomaisten asian käsittelyn siirtämistä koskevassa pyynnössään määrittämän maantieteellisen rajoittumisen osalta on todettava, että komission on tarkistettava ennen asian siirtämistä kansallisille viranomaisille, täyttyvätkö asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa asetetut, erillisten markkinoiden olemassaoloa koskevat edellytykset. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on tutkittava ainoastaan siirtämistä koskevan päätöksen lainmukaisuus. Näin ollen sillä, ovatko Espanjan viranomaiset katsoneet asian käsittelyn siirtämistä koskevassa pyynnössään tiettyjen markkinoiden ylittävän Espanjan kansalliset rajat, ei ole merkitystä tutkittaessa riidanalaisen päätöksen lainmukaisuutta.

149 On joka tapauksessa katsottava, että kantajat, joilla on ollut ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käydyn menettelyn kuluessa käytettävissään 23.7.2002 tarkistetun, asian käsittelyn siirtämistä koskevan pyynnön eiluottamuksellinen versio, eivät ole esittäneet tämän asiakirjan perusteella mitään konkreettista väitettä, joka kyseenalaistaisi komission arvioinnit markkinoista, joihin keskittymä vaikuttaa.

150 Lisäksi on huomattava, että komissio toteaa riidanalaisen päätöksen 14 perustelukappaleessa havainneensa markkinoita koskevan analyysinsä perusteella seuraavaa: "Tietyillä kansallisten viranomaisten yksilöimillä markkinoilla, joiden osalta ne ovat pitäneet tärkeänä sen tutkimista, missä määrin keskittymä voi estää tehokasta kilpailua määräävän markkina-aseman luomisella

tai vahvistamisella, kyseinen uhka voidaan välttää. Jäljempänä mainitaan markkinat, joilla keskittymä merkitsee uhkaa määräävän markkina-aseman luomisesta tai vahvistamisesta." Kyseisestä riidanalaisen päätöksen katkelmasta ilmenee, että vaikka komissio ei ole tutkinut joitakin kansallisten viranomaisten asian käsittelyn siirtämistä koskevassa pyynnössä yksilöimiä markkinoita, tämä selittyy sillä, että komissio katsoi, ettei kyseinen keskittymä merkinnyt näillä markkinoilla uhkaa määräävän markkina-aseman luomisesta tai vahvistamisesta.

151 On kuitenkin todettava, että kantajat eivät ole esittäneet yhtään väitettä, joka osoittaisi vääräksi komission päätelmän, jonka mukaan uhkaa määräävän aseman luomisesta tai vahvistamisesta ei ollut olemassa muilla kuin riidanalaisessa päätöksessä tutkituilla markkinoilla. Kantajat tyytyvät vain korostamaan tiettyjen muiden markkinoiden kansainvälisyyttä, joita ei ole tutkittu riidanalaisessa päätöksessä.

152 Tästä seuraa, että kantajat eivät ole näyttäneet, että komission olisi pitänyt tutkia tiettyjä muita keskittymän osapuolten ilmoituksessaan tai Espanjan viranomaisten asian käsittelyn siirtämistä koskevassa pyynnössään yksilöimiä markkinoita.

153 Kantajat eivät näin ollen ole näyttäneet, että komissio olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen todetessaan, että markkinat, joihin keskittymä vaikuttaa, muodostaisivat Espanjan laajuiset erilliset markkinat.

154 On vielä todettava, että ensimmäisen kanneperusteensa yhteydessä esittämissään perusteluissa kantajat vain arvostelevat relevanttien markkinoiden maantieteellistä määrittelyä täsmentämättä, minkä laajuisina komission olisi pitänyt niitä pitää riidanalaisessa päätöksessä.

155 Komissio on näin ollen voinut perustellusti katsoa, että relevantit tuotemarkkinat muodostuivat Espanjan laajuisista erillisistä markkinoista.

156 Kaiken edellä esitetyn perusteella komissio on aivan oikein päätellyt, että asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa asetettu toinen edellytys asian käsittelyn siirtämiseksi Espanjan viranomaisille oli täyttynyt.

157 Ensimmäinen kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Toinen kanneperuste, jonka mukaan asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaa on rikottu ja hyvän hallinnon periaatetta loukattu, sillä komissiolla on oikeus siirtää keskittymän tutkiminen kansallisille viranomaisille vain poikkeustapauksissa, kun keskittymän kannalta relevantit markkinat muodostavat merkittävän osan yhteismarkkinoista

Asianosaisten lausumat

158 Molempien asioiden kantajat väittävät, että vaikka ilmoitetun keskittymän oletettaisiin vaikuttavan ainoastaan kansallisiin markkinoihin, komissiolla on oikeus siirtää asian käsittely kansallisille viranomaisille vain poikkeustapauksissa, kun keskittymän kannalta relevantit erilliset markkinat muodostavat merkittävän osan yhteismarkkinoista. Tilanteessa, jossa keskittymän kannalta relevantit erilliset markkinat muodostavat merkittävän osan yhteismarkkinoista, asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaa voidaan soveltaa ainoastaan tapauksissa, joissa kyseisen jäsenvaltion kilpailuetuja ei voida tehokkaasti turvata millään muulla tavalla.

159 Asian T-346/02 kantajat viittaavat tältä osin asetuksen N:o 4064/89 selittäviin huomautuksiin (Euroopan yhteisöjen tiedote — Lisäosa nro 2/90) sekä komission päätöskäytäntöön. Ne korostavat, että komissio on aikaisemmin käsitellyt 180 televiestinnän ja radio- ja televisiotoiminnan alan keskittymää koskevaa asiaa. Kantajat viittaavat erityisesti asioihin MSG Media Service (asia IV/M.469), B Sky B/Kirch Pay TV (mainittu edellä 86 kohdassa), Bertelsmann/Kirch/Premiere (asia IV/M.993) ja Newscorp/Telepiù (asia COMP/M.2876), joiden käsittelyä ei ole siirretty kansallisille viranomaisille.

160 Asian T-347/02 kantajat vetoavat asetuksen N:o 4064/89 27 perustelukappaleeseen, kyseisen asetuksen selittäviin huomautuksiin, asetuksen N:o 1310/97 10 ja 11 perustelukappaleeseen sekä komission käytäntöön, jonka mukaan jäsenvaltion koko kansalliseen alueeseen vaikuttavaa keskittymää koskevan asian käsittely siirretään ainoastaan poikkeustapauksissa (12.12.1992 tehty komission päätös asiassa IV/M.180 — Steetley/Tarmac IP/92/104, 29.10.1993 tehty komission päätös asiassa IV/M.330 — McCormick/CPC Rabobank/Ostmann, 22.3.1996 tehty komission päätös asiassa IV/M.716 — GEHE/Lloyds Chemist IP/96/254, 24.4.1997 tehty komission päätös asiassa IV/M.894 — Rheinmetall/British Aerospace/STN Atlas, 10.11.1997 tehty komission päätös asioissa IV/M.1001 — Preussag/Hapag-Lloyd ja IV/M.1019 — Preussag/TUI, 19.6.1998 tehty komission päätös asiassa IV/M.1153 — Krauss-Maffei/Wegmann ja 22.8.2000 tehty komission päätös asiassa IV/M.2044 — Interbrew/Bass). Ne korostavat, että komissio on aikaisemmin kieltäytynyt hyväksymästä kansallisten kilpailuviranomaisten esittämiä pyyntöjä maksutelevisiomarkkinoita koskevien asioiden käsittelyn siirtämisestä. Kantajat viittaavat tältä osin erityisesti 27.5.1998 tehtyyn komission päätökseen asiassa IV/M.993, Bertelsmann/Kirch/Premiere.

161 Samat kantajat väittävät, että koska esillä olevassa asiassa keskittymä koskee kansallisia markkinoita kokonaisuudessaan ja koska jäsenvaltion alue kokonaisuudessaan arvioituna muodostaa merkittävän osan yhteismarkkinoista, komissio on rikkonut asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan henkeä ja poikennut omasta päätöskäytännöstään tekemällä riidanalaisen päätöksen. Komission vakiintuneena käytäntönä on ollut tutkia toisaalta määräävässä asemassa olevien sisältöjen toimittajien ja toisaalta infrastruktuurien ja/tai levityksen alalla

määräävässä asemassa olevien yritysten keskittymät. Komissio on systemaattisesti kieltänyt tällaiset yhteisönlaajuiset keskittymät, kun niiden vaikutuksena on ollut kilpailijoiden sulkeminen pois markkinoilta, mikä voisi tulla kyseeseen esillä olevassa asiassa. Kantajat viittaavat tältä osin asioihin MSG Media Service (IV/M.469, EYVL 1994, L 364, s. 1), Nordic Satellite Distribution (asia IV/M.490, EYVL 1996, L 53, s. 20), RTL/Verónica/Endemol (asia IV/M.553, EYVL 1996, L 134, s. 32) ja Telefónica/Sogecable/Cablevisión (asia IV/M.709). Viimeksi mainitussa asiassa ei tehty minkäänlaista kieltopäätöstä. Osapuolet päättivät luopua keskittymästä ja peruuttaa ilmoituksen saatuaan tietää komission aikomuksesta tehdä kieltopäätös.

162 Edellisessä kohdassa mainittujen asioiden tapaan komission olisi ollut tarpeen tutkia esillä oleva keskittymä varmistaakseen, että kilpailijat pääsevät edelleen Espanjan maksutelevisiomarkkinoille. Komissio olisi voinut tällä tavoin taata, että samanlaisia keskittymiä käsitellään samalla tavalla kaikissa jäsenvaltioissa. Kantajat muistuttavat lisäksi, että komissio aikoo liberalisoida televiestintäalan. Komissiolla olisi parhaat edellytykset taata, että keskittymät eivät vaaranna yhteisön televiestintäpolitiikassa asetettujen tavoitteiden saavuttamista merkittävässä osassa yhteismarkkinoita, kuten Espanjassa.

163 Kantajat viittaavat vielä maksullista digitaalitelevisiolähetystoimintaa Italiassa harjoittavien yhtiöiden fuusioon, josta on ilmoitettu komissiolle 16.10.2002 (asia COMP/M.2876 — Newscorp/Telepiù) mutta joka oli jo saatettu komission käsiteltäväksi riidanalaista päätöstä tehtäessä "ennakkoilmoituksen" vaiheessa, kuten komissiolle ilmoitettujen keskittymien numerojärjestyksestä ilmenee. Kyseessä on uusi yritys sulauttaa yhtiöt Telepiù ja Stream sen jälkeen, kun Italian kilpailuviranomaiset käsittelivät ensimmäistä sulautumissuunnitelmaa (Autorità Garante de la Concorrenza e del Mercaton 13.5.2002 antama provvedimento (C5109 — Groupe Canal+/Stream)). Osapuolet lopulta luopuivat keskittymästä näiden Italian viranomaisten ehdollisesta luvasta huolimatta. Kyseiset viran-

omaiset eivät alalla omaavastaan kokemuksesta huolimatta esittäneet asian käsittelyn siirtämistä koskevaa pyyntöä sen jälkeen, kun keskittymästä Newscorp/Telepiù oli ilmoitettu komissiolle. Näissä olosuhteissa komission olisi pitänyt kantajien mielestä tutkia myös nyt esillä oleva keskittymä ja hyödyntää politiikkansa määrittelyssä kahden samanlaisen tapauksen samanaikaisuutta.

164 Saatuaan tietoonsa Newscorpin ja Telepiùn keskittymän hyväksymisestä 2.4.2003 tehdyn komission päätöksen julkisen version kantajat korostivat istunnossa sitä, että riidanalaisella päätöksellä Espanjan viranomaisille siirretyn keskittymän hyväksymispäätöksestä seuraavat kaapelioperaattorien edellytykset saada yksinoikeuksia ja toisaalta komission asiassa Newscorp/Telepiù tekemässään päätöksessä asettamat Italian markkinoille pääsyä koskevat edullisemmat edellytykset poikkeavat toisistaan.

165 Kantajat lisäävät, että esillä olevassa keskittymässä on ainoana ongelmana se Espanjan viranomaisten asian käsittelyn siirtämistä koskevan pyyntönsä tueksi esittämä seikka, että komission keskittymälle antama hyväksyntä olisi merkinnyt sitä, että Espanjan lainsäädäntöä olisi pitänyt muuttaa. Tällainen syy ei kuitenkaan kantajien mukaan riitä asian käsittelyn siirtämisen perusteluksi.

166 Molempien asioiden kantajat muistuttavat, että Sogecablella ja Telefónicalla on AVS-nimisen yrityksen kautta määräysvalta Espanjan jalkapalloliigan ensimmäisen ja toisen divisioonan jalkapallo-otteluiden lähetysoikeuksiin sekä muiden kilpailujen, kuten UEFA:n Mestareiden liigan tai FIFA:n maailmanmestaruuskisojen ja muiden urheilutapahtumien lähetysoikeuksiin. Saadakseen näiden jalkapallo-otteluiden lähetysoikeudet kaapelioperaattorien olisi pitänyt allekirjoittaa Canalsatélite Digitalin ja AVS:n eli omistajan ja käyttöoikeuden haltijan kanssa sopimukset näiden oikeuksien saamisesta. Komissiolle

ilmoitettiin 30.9.1999 uusi versio näistä sopimuksista ("AVS II -sopimukset") EY 81 artiklan 3 kohdan mukaisen poikkeusluvan saamiseksi. Koska komissio tutki keskittymään läheisesti liittyvää asiaa, joka koski samoja osapuolia, kantajat katsovat, että komissiolla oli Espanjan viranomaisia paremmat edellytykset arvioida kyseessä olevan keskittymän soveltuvuutta yhteismarkkinoille.

167 Asian T-346/02 kantajat viittasivat istunnossa myös komission parhaillaan suorittamaan tutkintaan "output deals" -sopimuksista.

168 Asian T-347/02 kantajat väittävät, että komissio on näissä olosuhteissa loukannut riidanalaisen päätöksen tekemisellä myös hyvän hallinnon periaatetta. Ne vetoavat useisiin muihin seikkoihin osoittaakseen, että komissiolla oli parhaat edellytykset keskittymän tutkimiseen. Keskittymään liittyy niiden mielestä merkittäviä yhteisön etua koskevia kysymyksiä, kuten kysymykset tiedotusvälineiden ja televiestintäteollisuuden välisistä suhteista ja meneillään olevasta suhteiden lujittumisesta. Komissiolla on aiemmin ollut yhteyksiä osapuoliin ja kolmansiin, joihin keskittymä vaikuttaa, minkä vuoksi se olisi voinut edistyä paremmin keskittymää koskevassa tutkimuksessa. Se on saanut kanteluja kyseisillä markkinoilla toimivilta muilta yrityksiltä ja tuntee täysin alan ongelmat. Se on jo tutustunut Italian televisioyhtiöiden Telepiùn ja Streamin väliseen keskittymään.

169 Espanjan viranomaisilla on sen sijaan kantajien mukaan suppea kokemus maksutelevisio- ja televiestintämarkkinoiden keskittymien tutkimisesta. Lisäksi Espanjan lainsäädäntö (Ley 16/89 de defensa de la competencian (laki 16/89 kilpailun suojelemisesta) 14—18 §) antaa Espanjan viranomaisille mahdollisuuden hyväksyä keskittymiä kriteereillä, jotka eivät sisälly asetuksen 2 artiklaan, ja erityisesti teollisuus- ja sosiaalipolitiikkaan liittyvillä kriteereillä. Kansallisen oikeuden soveltaminen voi näin ollen vaarantaa komission tähän asti toteuttaman politiikan yhdenmukaisuuden kyseessä olevilla markkinoilla.

170 Molemmissa asioissa kantajat ovat istunnossa vahvistaneet, että se, että komissio on pitänyt tarpeellisena todeta riidanalaisessa päätöksessä, että edellytykset niin sanotun maksukyvyttömän yrityksen pelastamista koskevan periaatteen soveltamiseksi eivät olleet täyttyneet, osoittaa komission itsekin pelkäävän, että sen kilpailupolitiikka voi vaarantua Espanjan viranomaisten soveltaessa kansallista lainsäädäntöään.

171 Komissio vaatii väliintulijoiden tukemana kanneperusteen hylkäämistä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

172 Tällä toisella kanneperusteellaan kantajat väittävät, että komissio on rikkonut asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaa ja loukannut hyvän hallinnon periaatetta käyttäessään harkintavaltaansa, joka sillä on asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan kahden edellytyksen täyttyessä.

173 Huomattakoon tältä osin, että asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisestä alakohdasta seuraa, että jos keskittymän kohteena olevat erilliset markkinat muodostavat merkittävän osan yhteismarkkinoista, komissiolla ei ole velvollisuutta siirtää keskittymän tutkimista kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille. Komissiolla on valta joko itse käsitellä asia tai siirtää keskittymän tutkinta kansallisille viranomaisille.

174 Asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan perusteella komissiolla on toki laaja harkintavalta tältä osin. Tämä harkintavalta ei kuitenkaan ole rajaton. On syytä korostaa, että 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen

alakohdan a alakohdassa täsmennetään, että komissio voi päättää käsitellä itse tapauksen "säilyttääkseen tehokkaan kilpailun kyseessä olevilla markkinoilla tai palauttaakseen sen". Asetuksen 9 artiklan 8 kohdassa säädetään, että kyseessä olevat jäsenvaltiot "voivat toteuttaa ainoastaan toimenpiteitä, jotka ovat ehdottoman välttämättömiä tehokkaan kilpailun turvaamiseksi kyseessä olevilla markkinoilla tai sen palauttamiseksi".

175 Näistä säännöksistä seuraa, että vaikka asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa annetaan komissiolle laaja harkintavalta päättää, siirtääkö sen keskittymän käsittelyn vai ei, se ei voi päättää tällaisesta siirtämisestä, jos kyseessä olevan jäsenvaltion toimittamaa asian käsittelyn siirtämistä koskevaa pyyntöä tutkittaessa ilmenee täsmällisten ja yhtäpitävien seikkojen perusteella, että kyseinen siirtäminen ei ole omiaan turvaamaan tehokasta kilpailua kyseessä olevilla markkinoilla tai palauttamaan sitä (edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 342 ja 343 kohta).

176 Näin ollen yhteisön lainkäyttöelimen suorittama valvonta, jossa tutkitaan, onko komissio käyttänyt oikein harkintavaltaansa päättäessään siirtää keskittymän käsittelyn tai olla siirtämättä sitä, on rajoitettua valvontaa, jossa on asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 ja 8 kohdan mukaisesti ainoastaan tarkistettava, onko komissio voinut ilmeistä arviointivirhettä tekemättä katsoa, että asian käsittelyn siirtämisellä kansallisille kilpailuviranomaisille voidaan turvata tehokas kilpailu kyseessä olevilla markkinoilla tai palauttaa se, minkä vuoksi sen ei ole itse tarpeen käsitellä tapausta (edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 344 kohta).

177 Esillä olevassa asiassa on todettava, että kyseessä olevassa jäsenvaltiossa on erityinen lainsäädäntö keskittymien valvonnasta sekä erityiselimiä sen täytäntöönpanon varmistamiseksi kansallisten tuomioistuinten valvonnassa.

178 Kuten komissio väittää, kansallisilla kilpailuviranomaisilla on katsottava tavallisesti olevan vähintään yhtä hyvät edellytykset kuin komissiolla tutkia laajuudeltaan yksinomaan kansallisia keskittymiä, sillä ne tuntevat suoraan sekä kyseessä olevat markkinat, keskittymän osapuolet ja kolmannet osapuolet että sovellettavan kansallisen lainsäädännön.

179 Koska Espanjan viranomaiset olivat asian käsittelyn siirtämistä koskevassa pyynnössään yksilöineet tarkkaan keskittymästä aiheutuvat kilpailuun liittyvät ongelmat kyseessä olevilla markkinoilla ja koska komissio oli vakuuttunut siitä, että asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdan edellytykset täyttyivät, se saattoi näin ollen perustellusti katsoa asian käsittelyn siirtämistä koskevassa päätöksessä, että "Espanjan kansallisilla viranomaisilla [oli] riittävät keinot ja mahdollisuudet suorittaa perusteellinen keskittymää koskeva tutkimus ottaen huomioon erityisesti niiden markkinoiden kansallisen luonteen, joilla keskittymä uhka[si] luoda määräävän aseman tai vahvistaa sitä" (120 perustelukappale).

180 Komissio on näissä olosuhteissa voinut perustellusti katsoa, että Espanjan kilpailuviranomaiset toteuttavat asian käsittelyn siirtämisen vuoksi tekemässään päätöksessä toimenpiteitä tehokkaan kilpailun turvaamiseksi kyseessä olevilla markkinoilla tai sen palauttamiseksi.

181 Tarkasteltaessa kantajien väitettä, jonka mukaan Espanjan viranomaiset olisivat vedonneet tarpeeseen muuttaa kansallista lainsäädäntöä perusteluna asian käsittelyn siirtämiselle, minkä Espanjan kuningaskunta on kiistänyt istunnossa, voidaan todeta, että riidanalaisessa päätöksessä ei ole vedottu tällaiseen perusteluun.

182 Yhteisönlaajuisten keskittymien tutkimisen siirtäminen kansallisille viranomaisille on poikkeuksellista, ja pitää paikkansa, kuten kantajat väittävät, että yhteisön lainsäätäjä on lähtenyt asetuksen N:o 4064/89 antaessaan siitä, että

tällaisten siirtämisten tulisi lähtökohtaisesti olla poikkeuksellisia, jos viitemarkkinat kattavat merkittävän osan yhteismarkkinoista. Yhteisön lainsäätäjän tarkoitus ilmenee muun muassa neuvoston ja komission yhteisestä julistuksesta, joka koskee asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaa (Euroopan yhteisöjen tiedote — Lisäosa nro 2/90):

"Kun erilliset markkinat muodostavat merkittävän osan yhteismarkkinoista, 9 artiklassa tarkoitettuun asian käsittelyn siirtämistä koskevaan menettelyyn pitäisi turvautua vain poikkeustapauksissa. On syytä lähteä periaatteesta, jonka mukaan keskittymä, joka luo määräävän aseman tai vahvistaa määräävää asemaa merkittävässä osassa yhteismarkkinoita, on todettava yhteismarkkinoille soveltumattomaksi. Neuvosto ja komissio katsovat, että tällainen 9 artiklan soveltaminen on rajoitettava tapauksiin, joissa kyseessä olevan jäsenvaltion kilpailuetuja ei voida riittävästi turvata muulla tavoin."

183 Kuten ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut edellä 53 kohdassa mainitussa asiassa Royal Philips Electronics vastaan komissio antamansa tuomion 351—353 kohdassa, tällä julistuksella on ollut merkitystä siitä lähtien, kun asetusta N:o 4064/89 on muutettu asetuksella N:o 1310/97. Asetuksella N:o 1310/97 tehdyt muutokset eivät olennaisilta osiltaan koske 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja asian käsittelyn siirtämisen edellytyksiä, jotka ovat asiallisesti pysyneet ennallaan asetuksen N:o 4064/89 antamisesta lähtien, vaan ne koskevat 9 artiklan 2 kohdan b alakohdassa säädettyjä siirtämisen edellytyksiä, joista ei ole kyse esillä olevassa asiassa. Asetuksen N:o 1310/97 antamista edeltäneessä vihreässä kirjassa (komission vihreä kirja sulautuma-asetuksen tarkistamisesta, KOM(96) 19 lopullinen, 31.1.1996) komissio on muistuttanut asian käsittelyn siirtämistä koskevan menettelyn tavoitteesta seuraavin sanoin (94 kohta):

"Komissio katsoo, että etenkin tilanteessa, jossa raja-arvoja ei alenneta, 9 artiklan muuttamista on rajoitettava siten, ettei käsittelyn siirtämistä koskevilla nykyisillä säännöksillä luotua herkkää tasapainoa horjuteta ja ettei yhden luukun peri-

aatteesta saatavia etuja poisteta. Liiallinen tukeutuminen 9 artiklaan voi vähentää yrityksille tarjottua oikeusvarmuutta, eikä sitä voida ajatella yhdenmukaistamatta yrityskeskittymien kansallisten valvontajärjestelmien keskeisimpiä piirteitä."

184 Lisäksi asetuksen N:o 1310/97 10 perustelukappaleessa neuvosto toteaa, että "[käsittelyn siirtämistä koskevat] säännöt suojaavat asianmukaisesti jäsenvaltioiden kilpailuetuja, ja niissä otetaan huomioon oikeusvarmuus sekä 'yhden luukun' periaate".

185 Aikaisemmista julistuksista kuitenkin ilmenee, että siirtämisen poikkeuksellisuus liittyy suurelta osin "yhden luukun" periaatteeseen, johon asetus N:o 4064/89 perustuu (ks. vastaavasti edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 350 kohta) ja jolla varmistetaan, että taloudelliset toimijat voivat olettaa, että lähtökohtaisesti yksi ainoa kilpailuviranomainen tutkii yhteisönlaajuisen keskittymän.

186 On kuitenkin todettava, että tätä periaatetta ei loukata esillä olevan kaltaisessa tilanteessa, jossa kaikki keskittymän vaikutusalaan kuuluvat markkinat ovat laajuudeltaan kansallisia ja jossa ainoastaan jäsenvaltion viranomaisten on asian käsittelyn siirtämisen seurauksena tutkittava keskittymää koskeva asia kansallisen kilpailuoikeuden kannalta.

187 Kantajat väittävät vielä, että komissio on siirtäessään keskittymän tutkimisen Espanjan viranomaisille poikennut omasta päätöskäytännöstään. Komissio kieltäytyy niiden mukaan yleensä kansallisten viranomaisten esittämistä asian käsittelyn siirtämistä koskevista pyynnöistä varsinkin maksutelevisioalalla. Kantajat viittaavat tältä osin 27.5.1998 tehtyyn komission päätökseen (asia IV/M.993 — Bertelsmann/Kirch/Premiere) ja muihin edellä 161 kohdassa mainittuihin päätöksiin.

188 Se, että komissio ei ole riidanalaisessa päätöksessä noudattanut omaa aikaisempaa käytäntöään, on kuitenkin merkityksetöntä, sillä riidanalaisessa päätöksessä omaksuttu lähestymistapa on asetuksen N:o 4064/89 9 artiklassa ja erityisesti sen 2 kohdan a ja b alakohdassa ja 3 kohdan ensimmäisessä alakohdassa määriteltyjen oikeussääntöjen mukainen (edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 357 kohta).

189 Kantajat eivät ole myöskään kyenneet osoittamaan, millä tavoin komissio olisi riidanalaisen päätöksen tehdessään toiminut vastoin kantajien mainitsemia päätöksiä, jotka koskevat sekä tapauksia, joissa komissio on kieltäytynyt siirtämästä asian käsittelyä kansallisille viranomaisille, että tapauksia, joissa se on siirtänyt asian osittain tai kokonaan kansallisille viranomaisille. Pelkästään se, että komissio on aikaisemmin kieltäytynyt siirtämästä jonkin asian käsittelyä kansallisille viranomaisille, ei estä sitä siirtämästä toisenlaisessa markkina- tai kilpailutilanteessa myöhemmin ilmoitettua asiaa.

190 Tämän jälkeen kantajat vetoavat useisiin eri seikkoihin, jotka osoittavat niiden mielestä, että komission olisi pitänyt itse tutkia keskittymää koskeva asia, jonka siirtämistä Espanjan viranomaiset olivat pyytäneet. Ne viittaavat tältä osin komission päätöskäytäntöön audiovisuaalisella alalla ja siihen, että komission keskittymäasioissa noudattaman politiikan yhdenmukaisuus voi vaarantua poikkeavan kansallisen päätöksen vuoksi, sekä tiettyihin esillä olevan asian erityispiirteisiin, kuten siihen, että komissio tutkii samanaikaisesti asiaa Newscorp/Telepiù, AVS II -sopimuksia ja "output deals" -sopimuksia, ja komission yhteyksiin useisiin toimijoihin kyseessä olevilla markkinoilla.

191 On ensinnäkin huomattava, että se, että komissio on tietyllä alalla päättänyt itse tutkia keskittymän ja aikaisemmin kieltänyt tiettyjä keskittymiä, ei voi mitenkään ennakoida myöhemmän keskittymän käsittelyn siirtämistä ja/tai tutkintaa, sillä komission on analysoitava kukin ilmoitettu keskittymä erikseen kunkin tapauksen erityispiirteiden perusteella, eivätkä muita taloudellisia toimijoita, muita

tuote- ja palvelumarkkinoita tai muita maantieteellisiä markkinoita eri aikoina koskevat aikaisemmat päätökset sido sitä. Samoista syistä komission aikaisemmat päätökset, jotka koskevat keskittymiä tietyllä alalla, eivät voi ennakoida komission päätöstä, jonka se tekee kansallisten viranomaisten esittämästä, samalla alalla toteutettavan keskittymän käsittelyn siirtämistä koskevasta pyynnöstä.

192 Siitä, että komissio on riidanalaisella päätöksellä siirtänyt keskittymän tutkimisen Espanjan viranomaisille, vaikka se päätti käsitellä itse samalla alalla Italian markkinoilla toteutettua keskittymää koskevan asian, mikä johti 2.4.2003 tehtyyn päätökseen asiassa Newscorp/Telepiù, voidaan todeta, että esillä olevassa asiassa Espanjan viranomaiset ovat pyytäneet keskittymän tutkimisen siirtämistä asetuksen 9 artiklan 2 kohdan nojalla, kun taas asiassa Newscorp/Telepiù Italian viranomaiset eivät esittäneet tällaista pyyntöä.

193 Tarkasteltaessa väitettä, jonka mukaan komission asiassa Newscorp/Telepiù tekemässään päätöksessä hyväksymien sitoumusten ja Espanjan viranomaisten esillä olevassa asiassa siirtopäätöksen seurauksena keskittymän hyväksymisestä tekemässä päätöksessä asetettujen edellytysten välillä on ristiriita, on huomattava, että kysymys siitä, onko kansallisella tasolla tehty hyväksymispäätös yhteisön oikeuden ja samalla komission aikaisempien päätösten mukainen, jää esillä olevan, komission siirtopäätöksen lainmukaisuuden riitauttamista koskevan kanteen kohteen ulkopuolelle. Siltä osin kuin kantajat vetoavat tähän väitettyyn ristiriitaan osoittaakseen, että riidanalainen päätös on lainvastainen, voidaan todeta, että sekä päätös asiassa Newscorp/Telepiù että Espanjan viranomaisten päätös on tehty riidanalaisen päätöksen jälkeen, eivätkä ne ole voineet vaikuttaa sen pätevyyteen (ks. vastaavasti yhdistetyt asiat 96/82—102/82, 104/82, 105/82, 108/82 ja 110/82, IAZ ym. v. komissio, tuomio 8.11.1983, Kok. 1983, s. 3369, 15 ja 16 kohta ja edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 346 kohta).

194 Siltä osin kuin kantajat väittävät, että komissiolla ei ollut oikeutta siirtää asian käsittelyä Espanjan viranomaisille enää siitä lähtien, kun se tiesi, että sille tultaisiin ilmoittamaan saman alan keskittymästä Italian osalta, on todettava, että komissio ei ollut vielä 14.8.2002 riidanalaisen päätöksen tehdessään saanut asetuksessa N:o 4064/89 tarkoitettua ilmoitusta kyseisestä italialaisesta tapauksesta, sillä ilmoitus tehtiin vasta 16.10.2002.

195 Vaikka komissio tiesi riidanalaisen päätöksen tekoajankohtana Italian maksutelevisioyhtiöiden keskittymää koskevasta suunnitelmasta, kuten se myönsi istunnossa, on kuitenkin huomattava, että komissio ei voinut tuona ajankohtana tietää, tulevatko Italian viranomaiset esittämään asiassa Newscorp/Telepiù käsittelyn siirtämistä koskevan pyynnön. Joka tapauksessa pelkkä mahdollisuus, että lähitulevaisuudessa voidaan tehdä toinen keskittymää koskeva sopimus samankaltaisella alalla mutta eri maantieteellisillä markkinoilla ja että tämä sopimus voidaan ilmoittaa komissiolle, ei vaikuta komission harkintavaltaan, kun sen on otettava kantaa ilmoitetun keskittymän yhteydessä kansallisten viranomaisten asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan nojalla esittämään asian käsittelyn siirtämistä koskevaan pyyntöön.

196 Kantajat eivät voi myöskään väittää, että riidanalainen päätös olisi lainvastainen sen vuoksi, että komissio olisi siirtäessään asian käsittelyn Espanjan viranomaisille vaarantanut kilpailupolitiikkansa yhdenmukaisuuden kyseessä olevilla markkinoilla muun muassa sillä perusteella, että Espanjan lainsäädännön mukaan keskittymä voidaan hyväksyä asetukseen N:o 4064/89 sisältymättömillä perusteilla.

197 Riski siitä, että kansalliset viranomaiset tekevät käsittelyn siirtämisen seurauksena tietyn alan keskittymää koskevan päätöksen, joka ei vastaa täysin komission omassa päätöskäytännössään tekemiä ratkaisuja, on ominainen asetuksen N:o 4064/89 9 artiklassa käyttöön otetulle siirtomekanismille. Kuten asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdasta, 21 artiklan 2 kohdasta ja 22 artiklan

1 kohdasta ilmenee, yhteisönlaajuisia keskittymiä, joiden tutkiminen on siirretty kansallisille viranomaisille, arvioidaan sellaisen lainsäädännön perusteella, joka eroaa kyseisen asetuksen soveltamisalaan kuuluviin muihin keskittymiin sovellettavasta oikeusjärjestelmästä, sillä komission on tutkittava keskittymät pelkästään asetuksen N:o 4064/89 perusteella, kun taas kansallisille viranomaisille siirrettyjä keskittymiä tutkitaan kansallisen kilpailuoikeuden kannalta.

198 Lisäksi siinä tapauksessa, että kansalliset viranomaiset näyttäisivät jättävän noudattamatta niille EY 10 artiklassa sekä asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 6 ja 8 kohdassa asetettuja velvollisuuksia (ks. edellä 52 kohta), komissio voisi tarvittaessa päättää nostaa EY 226 artiklassa tarkoitetun kanteen kyseistä jäsenvaltiota vastaan. Yksityisillä oikeussubjekteilla puolestaan on mahdollisuus riitauttaa kansallisten viranomaisten asian käsittelyn siirtämisen seurauksena tekemä päätös kansallisessa oikeudessa säädettyjä sisäisiä muutoksenhakukeinoja käyttäen (edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 383 kohta).

199 Komission tutkinta asiassa AVS ei osoita komission tehneen ilmeistä arviointivirhettä, kun se on päättänyt siirtää Vía Digitalin yhdistämistä Sogecablen kanssa koskevan keskittymän tutkimisen Espanjan viranomaisille. Asianosaisten kesken on selvää, että asian AVS tutkiminen koskee EY 81 artiklan sovellettavuutta AVS II -sopimuksiin ja erityisesti AVS:llä olevien lähetysoikeuksien käyttämiseen. Vaikka pitää paikkansa, että keskittymän jälkeen AVS tulee olemaan Sogecablen määräysvallassa, kun taas aikaisemmin se oli Telefónica/Admiran ja Sogecablen yhteisessä määräysvallassa, tämä ei estä sitä, että tätä rakenteellista muutosta tutkii muu viranomainen kuin se, joka tutkii EY 81 artiklan kannalta, onko AVS-niminen yhtiö käyttänyt lähetysoikeuksia lainmukaisesti. Lisäksi asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohdassa säädetään mahdollisuudesta siirtää keskittymän käsittely osittain, minkä vuoksi eri viranomaisten on sitäkin suuremmalla syyllä voitava käsitellä EY 81 artiklan soveltamista koskeva asia ja asetuksen N:o 4064/89 soveltamista koskeva asia, vaikka nämä asiat koskevat osittain samoja yrityksiä.

200 Samoista syistä se, että komission tutkimus kohdistuu tiettyihin "output deals" -sopimuksiin, ei estä sitä siirtämästä Espanjan viranomaisten käsiteltäväksi keskittymää, joka vaikuttaa muun muassa elokuvien lähetysoikeuksien markkinoihin.

201 Pelkästään se, että komissiolla on yhteyksiä tiettyihin keskittymän kohteena olevilla markkinoilla toimiviin yrityksiin ja että tietyt kolmannet osapuolet ovat tehneet kantelun komissiolle, ei vaikuta komission toimivaltaan siirtää asia kansallisille viranomaisille.

202 Vaikka komissiolla on asiantuntemusta kyseisillä aloilla sen käsiteltyä itse useita keskittymiä koskevia asioita sekä muita kilpailuasioita markkinoilla, joihin keskittymä vaikuttaa, ja oltua tässä tarkoituksessa yhteydessä keskittymään osallistuviin yrityksiin, kansalliset viranomaiset voivat aina pitää komission näissä asioissa tekemiä päätöksiä suuntaviivoina käyttäessään omaa toimivaltaansa. Se, että komissiolla on tällainen asiantuntemus, ei siis osoita mitenkään, että se olisi tehnyt ilmeisen arviointivirheen tai loukannut hyvän hallinnon periaatetta siirtäessään asian käsittelyn Espanjan viranomaisille.

203 Kaiken edellä esitetyn perusteella komissio on voinut perustellusti katsoa, että asian käsittelyn siirtämisellä Espanjan kilpailuviranomaisille on voitu turvata tehokas kilpailu kyseessä olevilla markkinoilla tai palauttaa se, minkä vuoksi sen ei ole ollut tarpeen itse käsitellä asiaa.

204 Toinen kanneperuste on näin ollen hylättävä.

Neljäs kanneperuste, jonka mukaan asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaa on rikottu siltä osin kuin riidanalaisessa päätöksessä on siirrettäessä asian käsittely annettu Espanjan viranomaisille "avoin" toimivalta

Asianosaisten lausumat

205 Kantajat asiassa T-346/02 huomauttavat, että riidanalaisen päätöksen päätösosa on laadittu siten, että päätös merkitsee asian käsittelyn siirtämistä niin, että Espanjan viranomaisille on annettu "avoin" toimivalta asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan vastaisesti.

206 Kantajien mukaan komission olisi pitänyt luetella riidanalaisen päätöksen päätösosan 1 artiklassa keskittymän kohteena olevat markkinat, joilla keskittymä uhkasi luoda sellaisen määräävän aseman tai vahvistaa sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyisi Espanjan markkinoilla. Lisäksi riidanalaisen päätöksen 1 artiklassa olisi pitänyt kantajien mukaan määrätä, että Espanjan viranomaisten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet kilpailun säilyttämiseksi näillä markkinoilla.

207 Kantajat lisäävät, että Espanjan viranomaiset ovat esillä olevassa asiassa tosiasiallisesti toimineet aivan kuin niille olisi siirretty "avoin" toimivalta. Ne ovat käsitelleet asiaa niin kuin kyseessä olisi alusta alkaen tutkittava keskittymä ja jättäneet huomiotta riidanalaisen päätöksen sekä yhteisön kilpailusäännöstön.

208 Komissio vaatii väliintulijoiden tukemana ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta hylkäämään tämän kanneperusteen.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

209 On huomattava, että riidanalaisen päätöksen päätösosan 1 artiklassa määrätään, että "ilmoitettu DTS Distribuidora de Televisión Digital, SA:n (Vía Digital) ja Sogecable, SA:n yhdistämiseen tähtäävä keskittymä siirretään yrityskeskittymien valvonnasta annetun neuvoston asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan mukaisesti Espanjan toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi".

210 Tästä seuraa, että komissio on pelkästään siirtänyt Espanjan toimivaltaisten viranomaisten käsiteltäväksi keskittymän sellaisena kuin se on ilmoitettu sille, mainitsematta riidanalaisen päätöksen päätösosassa niitä markkinoita, joilla se katsoi keskittymän uhkaavan luoda sellaisen määräävän aseman tai vahvistaa sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyisi kaikki erillisten markkinoiden tunnusmerkit täyttävillä Espanjan markkinoilla.

211 On kuitenkin huomattava, että päätöksen päätösosa ja perustelut liittyvät erottamattomasti toisiinsa siten, että päätöstä tulkittaessa on tarvittaessa otettava huomioon päätöksen tekemiseen johtaneet syyt (asia C-355/95 P, TWD v. komissio, tuomio 15.5.1997, Kok. 1997, s. I-2549, 21 kohta ja yhdistetyt asiat T-204/97 ja T-270/97, EPAC v. komissio, tuomio 13.6.2000, Kok. 2000, s. II-2267, 39 kohta).

212 Riidanalaisen päätöksen perusteluissa, jotka edeltävät päätösosaa, kuitenkin määritellään kaikki kyseessä olevat tuotemarkkinat (riidanalaisen päätöksen 15,

16, 21—25, 30—38, 56, 62—64 ja 71—79 perustelukappale), yksilöidään maantieteelliset viitemarkkinat (riidanalaisen päätöksen 17, 26, 39—42, 57, 62—64 ja 80—82 perustelukappale) ja analysoidaan keskittymän vaikutuksia kilpailuun näillä markkinoilla (riidanalaisen päätöksen 18—20, 27—29, 43—55, 58—61, 65—68 ja 83—109 perustelukappale). Siinä katsotaan, että kaikilla yksilöidyillä tuotemarkkinoilla eli maksutelevisiomarkkinoilla ja tuotantoketjun alkupään markkinoilla (elokuvien lähetysoikeuksien, urheiluoikeuksien ja muiden sisältöjen markkinat) sekä televiestintämarkkinoilla keskittymä uhkaa luoda sellaisen määräävän aseman tai vahvistaa sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyisi Espanjan markkinoilla (riidanalaisen päätöksen 20, 29, 51, 55, 61, 68 ja 109 perustelukappale).

213 Edellä 211 kohdassa mainitun oikeuskäytännön valossa komissiolla ei ollut minkäänlaista velvollisuutta toistaa päätösosassa, mitkä olivat ne keskittymän kohteena olevat markkinat, joilla keskittymä uhkasi luoda määräävän aseman tai vahvistaa määräävää asemaa.

214 On myös korostettava, että tässä tapauksessa asian käsittely on siirretty kokonaisuudessaan. Kyse ei siis ole osittaisesta siirrosta, joka olisi saattanut edellyttää päätösosassa tarkkaa kuvausta markkinoista, joiden analyysi olisi siirretty kansallisille viranomaisille.

215 Tarkasteltaessa väitettä, jonka mukaan Espanjan viranomaisille ei ole annettu ohjetta toteuttaa tarvittavia toimenpiteitä kilpailun turvaamiseksi kyseessä olevilla markkinoilla, on todettava, että päätösosan 1 artiklassa viitataan asetuksen N:o 4064/89 9 artiklaan, jonka 8 kohdassa säädetään, että kyseessä olevat jäsenvaltiot voivat toteuttaa ainoastaan toimenpiteitä, jotka ovat välttämättömiä

tehokkaan kilpailun turvaamiseksi kyseessä olevilla markkinoilla tai sen palauttamiseksi. Päätöksen päätösosassa oli tarpeetonta toistaa sanatarkasti velvoitetta, joka ilmenee suoraan lainsäädännöstä, johon samassa päätösosassa viitataan.

216 Siltä osin kuin kyse on Espanjan viranomaisten suorittamasta tutkinnasta riidanalaisen päätöksen tekemisen jälkeen on muistettava, että päätöksen lainmukaisuutta on arvioitava päätöksen tekoajankohdan perusteella (ks. vastaavasti asia C-394/01, Ranska v. komissio, tuomio 3.10.2002, Kok. 2002, s. I-8245, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Espanjan viranomaisten menettely ei näin ollen voi vaikuttaa riidanalaisen päätöksen lainmukaisuuteen.

217 On vielä huomattava, että tutkiessaan asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 2 kohdan a alakohdassa asian käsittelyn siirtämiselle asetettuja edellytyksiä komissio ei voi ryhtyä tutkimaan keskittymän soveltuvuutta tavalla, joka sitoisi aineellisesti kansallisia viranomaisia, sillä muutoin 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan b alakohta menettäisi merkityksensä, vaan sen on tarkistettava alustavassa tutkinnassa niiden tietojen perusteella, jotka ovat sen käytettävissä asian käsittelyn siirtämistä koskevan pyynnön perusteltavuutta arvioidessaan, uhkaako keskittymä, jonka käsittelyn siirtämistä on pyydetty, luoda määräävän aseman tai vahvistaa määräävää asemaa kyseessä olevilla markkinoilla (edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 377 kohta). Kunhan kansalliset viranomaiset noudattavat sekä asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 6 ja 8 kohdan että EY 10 artiklan mukaisia velvoitteitaan, ne voivat ratkaista vapaasti niille siirrettyä keskittymää koskevan asian kansallisen kilpailuoikeuden perusteella tekemänsä tutkinnan perusteella (ks. vastaavasti edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 369—371 kohta). Espanjan toimivaltaisten viranomaisten ei näin ollen voida katsoa olevan sidottuja kilpailutilannetta kyseessä olevilla markkinoilla koskeviin väliaikaisiin arviointeihin, jotka komissio on alustavan tutkinnan perusteella tehnyt siirtopäätöksessään pelkästään omiin tarpeisiinsa.

218 Tästä seuraa, että myös neljäs kanneperuste on hylättävä.

Kolmas kanneperuste, joka koskee EY 253 artiklan rikkomista

Asianosaisten lausumat

219 Kantajat väittävät komission rikkoneen EY 253 artiklaa, koska se ei ole selittänyt niitä syitä, joiden vuoksi se on hyväksynyt Espanjan viranomaisten pyynnön asian käsittelyn siirtämisestä.

220 Asian T-346/02 kantajat väittävät, että komission olisi pitänyt esittää riidanalaisen päätöksen perusteluissa paitsi syyt, joiden vuoksi se on poikkeuksellisesti hyväksynyt asian käsittelyn siirtämisen tässä tapauksessa, myös syyt, joiden vuoksi se on poikennut vakiintuneesta päätöskäytännöstä.

221 Näiden samojen kantajien mukaan komission olisi pitänyt myös vastata ONO:n hallinnollisen menettelyn aikana esittämiin väitteisiin, jotka koskevat keskittymän Euroopan laajuista merkitystä ja mahdottomuutta siirtää tällaisen keskittymän käsittelyä kansallisille viranomaisille.

222 Asian T-347/02 kantajat väittävät, että riidanalainen päätös on paradoksaalinen. Kyseisessä päätöksessä kuvataan niiden mukaan yksityiskohtaisesti kilpailua koskevat ongelmat, jotka keskittymä aiheuttaisi kyseessä oleville markkinoille, mutta omistetaan vain kaksi perustelukappaletta, joissa perustellaan, miksi komissio on hyväksynyt Espanjan viranomaisten esittämän asian käsittelyn siirtämistä koskevan pyynnön.

223 Riidanalaisessa päätöksessä esitetyt perustelut asian käsittelyn siirtämiselle ovat seuraavat: keskittymä uhkaa luoda määräävän aseman tai vahvistaa määräävää

asemaa tietyillä markkinoilla, jotka ovat laajuudeltaan kansallisia; komissiolla on harkintavaltaa sen päättäessä asian käsittelyn siirtämisestä, ja Espanjan viranomaiset kykenevät tekemään perusteellisen tutkimuksen keskittymästä. Nämä perustelut eivät ole kantajien mukaan riittäviä esillä olevan kaltaisessa poikkeustapauksessa, jossa keskittymä vaikuttaa merkittävään osaan yhteismarkkinoita. Komissio ei ole analysoinut riidanalaisessa päätöksessä edes rajatylittäviä vaikutuksia, joita keskittymästä voi seurata. Se, että komissiolla on tietty harkintavalta, ei merkitse kantajien mukaan sitä, että se olisi vapautettu perusteluvelvollisuuden noudattamisesta.

224 Komissio väittää väliintulijoiden tukemana, että riidanalainen päätös on riittävän perusteltu, sillä siinä analysoidaan perusteellisesti, täyttyvätkö asetuksen N:o 4064/89 9 artiklassa asian käsittelyn siirtämiselle asetetut edellytykset.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

225 Yhteisön toimielimille EY 253 artiklan mukaan kuuluvan perusteluvelvollisuuden tarkoituksena on, että yhteisöjen tuomioistuimet voivat tutkia päätöksen lainmukaisuuden ja että niille, joita toimenpide koskee, selviävät sen syyt, jotta he voivat puolustaa oikeuksiansa ja tutkia, onko päätös asianmukainen (yhdistetyt asiat T-126/96 ja T-127/96, BFM ja EFIM v. komissio, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. II-3437, 57 kohta).

226 Tältä osin on huomattava, että riidanalainen päätös on tehty asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan perusteella. Ensimmäistä kanneperustetta tutkittaessa on jo todettu, että jotta keskittymän tutkiminen voidaan siirtää tämän säännöksen nojalla, molempien 9 artiklan 2 kohdan

a alakohdassa asetettujen edellytysten on täytyttävä. Ensinnäkin keskittymän on uhattava luoda sellainen määräävä asema tai vahvistettava sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyy kyseessä olevan jäsenvaltion markkinoilla. Toiseksi näiden markkinoiden pitää täyttää kaikki erillisten markkinoiden tunnusmerkit.

227 Näin ollen on katsottava, että jotta asetuksen N:o 4064/89 9 artiklan 3 kohdan ensimmäiseen alakohtaan perustuvaa siirtopäätöstä tehtäessä olisi noudatettu EY 253 artiklassa asetettua perusteluvelvollisuutta, päätöksen on sisällettävä riittävä ja olennainen maininta seikoista, jotka on otettu huomioon määritettäessä, onko ensinnäkin olemassa uhka sellaisen määräävän aseman luomisesta tai vahvistamisesta, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyisi kyseessä olevan jäsenvaltion markkinoilla, ja toiseksi, onko kyse erillisistä markkinoista (edellä 53 kohdassa mainittu asia Royal Philips Electronics v. komissio, tuomion 395 kohta).

228 Ensimmäisen edellytyksen osalta on todettava, että riidanalaisessa päätöksessä selostetaan selvästi syyt, joiden vuoksi komissio katsoo kyseisen keskittymän uhkaavan luoda määräävän aseman, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyisi relevanteilla tuotemarkkinoilla Espanjassa. Nämä perustelut liittyvät etenkin osapuolten markkinaosuuksiin kyseessä olevilla Espanjan markkinoilla ja seurauksiin, joita määräävässä markkina-asemassa olevan yrityksen ja toiseksi suurimman yrityksen keskittyminen aiheuttaa maksutelevisiomarkkinoilla, joille ovat ominaisia tiukat markkinoillepääsyn rajoitukset ja keskittymän osapuolten hallussa olevat yksinoikeudet (riidanalaisen päätöksen 18—20, 27—29, 43—55, 58—61, 65—68 ja 83—109 perustelukappale).

229 Myös toisen edellytyksen osalta voidaan todeta, että riidanalaisessa päätöksessä selostetaan selvästi syyt, joiden vuoksi komissio katsoo, että kyseessä olevat markkinat Espanjassa muodostavat erilliset kansalliset markkinat (riidanalaisen päätöksen 17, 26, 39—42, 57, 62—64 ja 80—82 perustelukappale).

230 Komissio selittää riidanalaisessa päätöksessä harkintavallastaan, jota se käyttää erillisten markkinoiden muodostaessa merkittävän osan yhteismarkkinoista, että "keskittymä uhkaa luoda määräävän markkina-aseman tai vahvistaa sitä laajuudeltaan pelkästään kansallisilla markkinoilla Espanjan kuningaskunnassa" ja että "Espanjan kansallisilla viranomaisilla on riittävät keinot ja mahdollisuudet suorittaa perusteellinen keskittymää koskeva tutkimus ottaen huomioon erityisesti niiden markkinoiden kansallisen luonteen, joilla keskittymä uhkaa luoda määräävän markkina-aseman tai vahvistaa sitä". Komissio toteaa, että tarkistettuaan asetuksen N:o 4064/89 9 artiklassa säädettyjen edellytysten täyttyvän, se katsoo asetukseen N:o 4064/89 perustuvaa harkintavaltaansa käyttäen, että "on tarkoituksenmukaista vastata myöntävästi Espanjan viranomaisten pyyntöön ja siirtää asia niiden käsiteltäväksi Espanjan kilpailulainsäädännön soveltamiseksi" (riidanalaisen päätöksen 119—121 perustelukappale).

231 Tämä selitys on riittävä sikäli kuin siitä seuraa, että komissio katsoi Espanjan viranomaisten kykenevän turvaamaan tehokkaan kilpailun tai palauttamaan sen kyseessä olevilla markkinoilla (ks. edellä 176 ja 177 kohta).

232 Arvioitaessa ONO:n hallinnollisen menettelyn aikana esittämiä väitteitä on huomattava, että vaikka komissio on velvollinen perustelemaan päätöksensä mainitsemalla ne tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joista toimenpiteen lailliset perustelut riippuvat, sekä ne näkökohdat, joiden johdosta se on tehnyt kyseisen päätöksen, se ei ole velvollinen tarkastelemaan jokaista oikeus- ja tosiasiakysymystä, jonka kukin asianosainen on hallinnollisen menettelyn kuluessa nostanut esiin (edellä 75 kohdassa mainittu asia Kaysersberg v. komissio, tuomion 150 kohta). Luonnehtiessaan kyseisiä tuotemarkkinoita laajuudeltaan kansallisiksi erillisiksi markkinoiksi ja esittämällä tämän luonnehdinnan perustelut komissio on ottanut kantaa ONO:n väitteisiin, joiden mukaan keskittymä on Euroopan laajuinen.

233 Näissä olosuhteissa on katsottava, että riidanalainen päätös on riittävästi perusteltu.

234 Kaiken edellä esitetyn perusteella kanteet on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

235 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantajat ovat hävinneet asian, on syytä määrätä, että ne vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, minkä lisäksi ne on velvoitettava yhteisvastuullisesti korvaamaan komission sekä Sogecablen, Vía Digitalin ja Telefónica de Contenidosin oikeudenkäyntikulut näiden vaatimusten mukaisesti.

236 Työjärjestyksen 87 artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaan jäsenvaltiot, jotka ovat asiassa väliintulijoina, vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan. Näin ollen Espanjan kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(kolmas jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Asiat T-346/02 ja T-347/02 yhdistetään tuomion antamista varten.**

2) **Kanteet hylätään.**

3) **Kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan ja velvoitetaan yhteisvastuullisesti korvaamaan komission, Sogecablen, Vía Digitalin ja Telefónica de Contenidosin oikeudenkäyntikulut.**

4) **Espanjan kuningaskunta vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Lenaerts Azizi Jaeger

Julistettiin Luxemburgissa 30 päivänä syyskuuta 2003.

H. Jung K. Lenaerts

kirjaaja jaoston puheenjohtaja